

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2001-2002

18 december 2001

HANDELINGEN

PLENAIRE VERGADERING

MORGENVERGADERING

DECREET TWEEDE AANPASSING VAN DE ALGEMENE UITGAVENBEGROTING 2001

DECREET MIDDELENBEGROTING 2002

DECREET ALGEMENE UITGAVENBEGROTING 2002

DECREET BEPALINGEN TOT BEGELEIDING VAN DE BEGROTING 2002

DECREET WIJZIGING VAN DE SUCCESSIERECHTEN VOOR ZOR GKINDEREN

Inhoud

Nr. 15

Dinsdag 18 december 2001
Morgenvergadering

Bericht van verhindering	1
Ontwerp van decreet houdende tweede aanpassing van de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2001 – 19 (2001-2002) – Nrs. 1 tot 3	
Algemene bespreking	1
Artikelsgewijze bespreking	1
Ontwerp van decreet houdende de middelenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2002 – 13 (2001-2002) – Nr. 1 : Toelichtingen – 14 (2001-2002) – Nrs. 1 tot 3 : Ontwerp van decreet – 16 (2001-2002) – Nr. 1 : Verslag van het Rekenhof	
Ontwerp van decreet houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2002 – 13 (2001-2002) – Nr. 1 : Toelichtingen – 15 (2001-2002) – Nrs. 1 tot 11 : Ontwerp van decreet – 16 (2001-2002) – Nr. 1 : Verslag van het Rekenhof	
Ontwerp van decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 2002 – 865 (2001-2002) – Nrs. 1 tot 23	
Voorstel van decreet van mevrouw Sonja Becq c.s. houdende wijziging van de successierechten voor zorgkinderen – 793 (2000-2001) – Nrs. 1 en 2	
Algemene bespreking	2
Spreker : de heren Frans De Cock, verslaggever, Eric Van Rompuy, Ludo Sannen, Carl Decaluwe, Bruno Tobback, Luc Martens, André Denys, Luc Van den Brande, Jan Loones, Filip Dewinter en Etienne Van Vaerenbergh, minister Dirk Van Mechelen, minister Bert Anciaux en minister-president Patrick Dewael	
Regeling van de werkzaamheden	36

VOORZITTER : De heer Johan De Roo, eerste ondervoorzitter

- *De notulen van de jongste vergadering worden ter tafel gelegd.*
- *De vergadering wordt geopend om 10 uur.*

De voorzitter : Dames en heren, de vergadering is geopend.

BERICHT VAN VERHINDERING

Gilbert Vanleenhove : gezondheidsredenen.

ONTWERP VAN DECREET houdende tweede aanpassing van de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2001

– 19 (2001-2002) – Nrs. 1 tot 3

Algemene bespreking

De voorzitter : Dames en heren, aan de orde is het ontwerp van decreet houdende tweede aanpassing van de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2001.

De algemene bespreking is geopend.

De heer De Cock, verslaggever, verwijst naar het schriftelijk verslag.

Vraagt nog iemand het woord ? (*Neen*)

De algemene bespreking is gesloten.

Artikelsgewijze bespreking

De voorzitter : Dames en heren, aan de orde is de artikelsgewijze bespreking van het ontwerp van decreet houdende tweede aanpassing van de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2001.

De door de commissie aangenomen tekst wordt als basis voor de bespreking genomen.

Artikel 1

De kredieten ingeschreven onder Afdeling 1 voor de uitgaven met betrekking tot de werkingskosten van de organen en diensten van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2001 worden aangepast volgens de vermeldingen in de bij dit decreet gevoegde tabel ten belope van :

(in miljoen BEF)

Aanpassingen	Niet-ge-splitste kredieten	Gesplitste kredieten	
		Vastlegingskredieten	Ordonnancierskredieten
Bijkredieten voor het lopend jaar	114,2		

De benaming van het programma 02.2 van organisatieafdeling 02 wordt gewijzigd in : Algemene werkingskosten kabinet Vlaams minister van Financiën en Begroting, Innovatie, Media en Ruimtelijke Ordening.

– *Aangenomen.*

Artikel 2

Binnen de perken van de betrokken basisallocatie kan de volgende subsidie worden toegekend :

PR	BA	Tekstomschrijving
51.40	30.05	Subsidies voor haalbaarheidsstudies met betrekking tot bouw- en milieu-projecten in het buitenland met Vlaamse betrokkenheid.

– *Aangenomen.*

Voorzitter

Artikel 3

Binnen de perken van de betrokken basisallocatie kan de volgende subsidie worden toegekend :

PR	BA	Tekstomschrijving
52.40	33.11	Subsidie aan het ESF-Agentschap voor de betaling van subsidies voor permanente vorming en opleiding binnen bedrijven
52.40	33.12	Subsidie aan het ESF-Agentschap voor de betaling van subsidies voor experimenten en pilootprojecten in het kader van zwaartepunt 6.

– *Aangenomen.*

De artikelsgewijze bespreking is gesloten.

We zullen morgen om 16 uur de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet houden.

ONTWERP VAN DECREET houdende de middelenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2002

– 13 (2001-2002) – Nr. 1 : Toelichtingen

– 14 (2001-2002) – Nrs. 1 tot 3 : Ontwerp van decreet

– 16 (2001-2002) – Nr. 1 : Verslag van het Rekenhof

ONTWERP VAN DECREET houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2002

– 13 (2001-2002) – Nr. 1 : Toelichtingen

– 15 (2001-2002) – Nrs. 1 tot 11 : Ontwerp van decreet

– 16 (2001-2002) – Nr. 1 : Verslag van het Rekenhof

ONTWERP VAN DECREET houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 2002

– 865 (2001-2002) – Nrs. 1 tot 23

VOORSTEL VAN DECREET van mevrouw Sonja Becq c.s. houdende wijziging van de successierechten voor zorgkinderen

– 793 (2000-2001) – Nrs. 1 en 2

Algemene bespreking

De voorzitter : Dames en heren, aan de orde zijn het ontwerp van decreet houdende de middelenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2002, het ontwerp van decreet houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2002, het ontwerp van decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 2002 en het voorstel van decreet van mevrouw Sonja Becq c.s. houdende wijziging van de successierechten voor zorgkinderen, dat in samenhang met het ontwerp van decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 2002 werd behandeld, met dien verstande dat het ontwerp van decreet als basis voor de bespreking werd genomen.

Het Uitgebreid Bureau stelt voor om de algemene besprekingen van de drie ontwerpen van decreet samen te voegen tot één enkele algemene bespreking.

Is het parlement het hiermee eens ? (*Instemming*)

Voor deze beraadslaging maken we gebruik van de interruptiemicrofoons.

De algemene bespreking is geopend.

De heer De Cock, verslaggever, heeft het woord.

De heer Frans De Cock, verslaggever (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, de commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting heeft op 13, 22, 27 en 29 november en op 6 december het ontwerp van decreet houdende de middelenbegroting en het ontwerp van decreet houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het jaar 2002 onderzocht. Op 13 december werd het verslag in de commissie goedgekeurd. Wegens de nauwe band tussen beide onderwerpen worden de middelen- en de uitgavenbegroting in één verslag behandeld.

Het voorliggende ontwerp van decreet houdende de algemene uitgavenbegroting werd behandeld overeenkomstig artikel 59 van het Reglement van het Vlaams Parlement. Enkel de commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting onderzocht het ontwerp van decreet houdende de middelenbegroting voor 2002.

Deze begroting 2002 is de derde volwaardige begroting die de Vlaamse regering aan het parlement

De Cock

voorlegt. Voor minister Van Mechelen betreft het zijn maidenbegroting als nieuwe minister van Financiën en Begroting. Alvorens een overzicht te geven van enkele kerncijfers geeft de minister eerst en vooral te kennen dat hij niet is kunnen starten met de meest gemakkelijke begroting van deze legislatuur. Met de uitdrukking 'niet gemakkelijk' bedoelt hij niet zozeer de politieke besluitvorming als zodanig, maar voornamelijk de snel veranderende economische realiteit, niet het minst onder de invloed van de gebeurtenissen in de Verenigde Staten op 11 september jongstleden.

Het opstellen van de begroting is met name een werk dat zich uitspreidt over verschillende maanden van juni tot september. De Vlaamse regering heeft dan ook in die periode getracht om deze begroting op te stellen vanuit een gezond evenwicht tussen realisme en voorzichtigheid, maar met grote bezorgdheid voor de toekomst, en dit zowel vanuit economisch, sociaal-ecologisch als maatschappelijk oogpunt.

Naar analogie met de twee vorige begrotingen werd deze begroting eveneens ingediend met een positief begrotingssaldo. Conform het strengste scenario heeft de Vlaamse regering hierbij het door de Hoge Raad van Financiën (HRF) voor 2002 opgelegde HRF-saldo van 13,6 miljard frank in acht genomen. Op deze manier draagt de Vlaamse Gemeenschap opnieuw in aanzienlijke mate bij tot de realisatie van het met de federale overheid onderschreven samenwerkingsakkoord inzake het stabiliteitsprogramma.

De minister vindt het een understatement indien iemand zou verklaren dat de uitvoering van de Lambermontakkoorden als een rode draad door de begroting loopt. De Lambermontakkoorden oefenen immers een grote invloed uit op de evolutie van de middelen- en de uitgavenbegroting. Op 29 juni 2001 heeft het federale parlement de communautaire Lambermontakkoorden goedgekeurd. Deze akkoorden omvatten een institutioneel en een financieel onderdeel. Het institutionele onderdeel maakt van de bevoegdheden landbouw, buitenlandse handel, de organisatie van het binnenslands bestuur en, op termijn, ontwikkelingssamenwerking in hoofdzaak gewestelijke materies.

Tegenover de overdracht van deze bijkomende bevoegdheden worden vanaf het begrotingsjaar 2002 aanvullende bijkomende middelen aan de gewesten overgedragen. Voor 2002 betekent dit een totale overdracht aan bijkomende middelen van 2,26

miljard frank. Bovendien is voorzien in een herfinanciering van de gemeenschappen via de zogenaamde extra-Lambermontmiddelen.

De gekozen begrotingsparameters inzake het BNP en de inflatie zijn de sleutelementen in de hele begrotingsdiscussie. Voor 2002 bedragen deze parameters respectievelijk 2 percent en 1,8 percent.

Zoals ik daarnet al heb gesteld, maakt de Vlaamse regering haar begroting elk jaar op in de periode van juni tot september. De begroting 2002 werd tijdens het conclaaf van 9 september 2001 gefinaliseerd. Dit betekent dat de Vlaamse regering op dat ogenblik beslissingen heeft moeten nemen op basis van een zo juist mogelijke inschatting van de economische realiteit.

De Vlaamse regering heeft de begroting 2002 op een zeer voorzichtige manier opgesteld. De omstandigheden hebben er evenwel toe geleid dat wat toen een voorzichtige inschatting was, nu wat aan de hoge kant is. De afwijking tussen de realistische voorspelling en de huidige begrotingsparameters blijft evenwel perfect overbrugbaar bij de begrotingscontrole die de Vlaamse regering zal houden.

Wat de middelenbegroting betreft, zorgt de toevoeging van additionele gewestbelastingen voor een aanzienlijke toename van de Vlaamse fiscale autonomie. Het gaat hier over een stijging van 6,9 percent tot bijna 17 percent.

Het gros van de Vlaamse middelen komt voort uit de bijzondere financieringswet. In 2002 zal 70 percent van de inkomsten uit samengevoegde en gedeelde belastingen bestaan. In 2001 was dit nog 87 percent.

De voorbije jaren hebben de directe belastingen een vrij snelle groei gekend. Deze groei wordt in belangrijke mate gevoed door de successierechten, de onroerende voorheffing en de registratierechten.

Rekening houdend met een begrote minderontvangst van registratierechten ten bedrage van 2 miljard frank en met het verdwijnen van de opningsbelasting voor drankslijterijen, worden de gewestelijke belastingen voor 2002 ongeveer op het niveau van 2001 begroot.

De minister heeft tevens de nodige aandacht besteed aan de afschaffing van het kijk- en luistergeld vanaf het begrotingsjaar 2002 en aan de verlaging van de registratierechten. Deze laatste maatregel wordt gecombineerd met de invoering van het

De Cock

principe van de meeneembaarheid. De terugverdieneffecten hiervan worden overigens substantieel hoger ingeschat dan de inkomstenderving. Op 2 miljard frank na, zullen ze zelfs de verlaging van de tarieven compenseren.

Uitgaande van een puur rekenkundige benadering op basis van het huidige aantal onroerendgoedtransacties, wordt de minderontvangst van 8 miljard frank ingevolge de tariefverlaging nergens betwist. Achter deze eenvoudige rekenkundige benadering schuilt evenwel een op de terugverdieneffecten gebaseerde beleidsvisie. Ten gevolge van deze ingrijpende maatregelen zal op de Vlaamse immobiliënmarkt immers een nieuwe dynamiek ontstaan.

Wat de uitgavenbegroting betreft, heeft de Vlaamse regering zich nog voor het zomerreces geëngageerd om op een drastische wijze met de klassieke aanwasbegrotingen te breken. Al sedert haar aantreden heeft de Vlaamse regering er steeds voor gekozen om door middel van heroverwegingen en heroriënteringen een aanzienlijk bedrag aan nieuwe beleidsruimte te creëren.

Met betrekking tot het schuldbeheer blijft de Vlaamse regering vasthouden aan een versnelde aflossing van de Vlaamse overheidsschuld. Ook in 2001 is trouwens meer van de Vlaamse schuldenlast afgelost dan het reeds zeer hoge bedrag van 24 miljard frank dat de Hoge Raad van Financiën ons oplegt. De Vlaamse regering heeft hierdoor een ruime voorsprong behouden ten opzichte van het oorspronkelijk uitgetekende pad om tegen het einde van deze legislatuur een halvering van de Vlaamse schuld te hebben doorgevoerd.

Op 18 mei 2001 voerde het ratingbureau Standard & Poor's zijn jaarlijkse evaluatie van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap uit. Hierbij werd de rating AA+ van vorig jaar herbevestigd. Dit is op dit ogenblik de hoogst mogelijke haalbare rating voor de Vlaamse Gemeenschap, aangezien het de huidige politiek van Standard & Poor's is om aan deelstaten nooit een hogere rating toe te kennen dan die van de federale staat waartoe ze behoort. Volgens Standard & Poor's is de financiële situatie van de Vlaamse Gemeenschap stabiel. Het ratingbureau verwacht dan ook op middellange termijn blijvende goede financiële resultaten.

Het Rekenhof had in zijn toelichting vooral opmerkingen met betrekking tot de twee volgende aspecten, namelijk enerzijds het verschaffen van de

begrotingsdocumenten en inzonderheid de toelichtingen, voldoende informatie en transparantie, en anderzijds de toereikendheid van de ingeschreven vastleggings- en ordonnanceringskredieten om aan de te verwachten financiële verplichtingen te kunnen voldoen.

Dan kom ik nu tot de transparantie van de begrotingsdocumenten. Het Rekenhof heeft bedenkingen bij de kwaliteit van de toelichtingen. Op basis van de in de toelichting vervatte elementen heeft het Rekenhof twijfels of de Vlaamse regering voor het opstellen van de begroting 2002 de nodige voorzichtigheid aan de dag heeft gelegd.

Het Rekenhof had bezwaren bij het niet actualiseren van de geraamde middelen en de onvoldoende toelichting bij de registratierechten.

Inzake de toereikendheid van de kredieten worden de uitgaven ten gunste van Aquafin, de kredieten voor bijkomende socialehuurwoningen en kredieten van het Loodswezen behandeld.

In haar eerste antwoord onderkent de Vlaamse regering het probleem van de actualisatie van de toelichtingen. Al te vaak beperkt men zich tot het aanpassen van bij eerdere begrotingsrondes opge maakte teksten. In de toekomst zal worden nagegaan welke maatregelen en acties ondernomen kunnen worden om de kwaliteit van de toelichtingen bij de programma's terug op te trekken.

De Vlaamse regering deelt de mening van het Rekenhof niet met betrekking tot de toelichting op de methodologie van de raming van de ontvangsten. De verstrekte schriftelijke toelichtingen zijn niet minder uitgebreid dan in vorige begrotingsjaren. Bovendien werd de berekeningsmethode door Abafim bijkomend mondeling toegelicht aan een vertegenwoordiger van het Rekenhof.

Namens de CD&V-fractie stelt de heer Van Rompuy dat uit de cijfers van de begroting 2002 blijkt hoe mager de bevoegdheidsoverdracht in het kader van Lambermont wel is. Hij stelt verder dat de Vlaamse begrotingspolitiek steeds meer een kortetermijnbeleid is. De voorsprong op de HRF-norm die tijdens de vorige legislatuur werd opgebouwd, is volgens hem in 2002 zo goed als verdwenen. Ondanks de veel grotere beleidsruimte dan geraamd bij de aanvang van deze regering, aldus nog de heer Van Rompuy, zijn de marges zo goed als opgebruikt.

De SERV berekende in zijn rapport van juni jongstleden dat de beleidsruimte voor de legisla-

De Cock

tuur opgelopen is tot 254 miljard frank, in plaats van de oorspronkelijke 156 miljard frank. Dit is onder meer toe te schrijven aan de hogere economische groei in 2000, het loslaten van de euromeesnorm en de Lambermontakkoorden. Volgens de SERV is bij het doorrekenen van de reeds goedgekeurde initiatieven bovenop de normale dynamiek van de begroting nog amper een bruto beleidsruimte van 5,6 miljard frank beschikbaar. Dit betekent dus dat 58 percent van de ruimte ingenomen is.

De CD&V-fractie stelt verder dat de in aanmerking genomen paramaters te optimistisch zijn, dat de minderontvangsten door de hervorming van de registratierechten onderschat zijn en dat ook een reeks uitgaven duidelijk onderschat werd. Bij de budgetcontrole 2002, aldus nog de CD&V-fractie, moet de Vlaamse regering op zoek gaan naar minstens 30 miljard frank om te blijven voldoen aan de HRF-norm. Vlaanderen staat voor een sterke terugval van de economische activiteiten en een stijgende werkloosheid. Tot besluit stelt de CD&V-fractie dat de regering door overoptimistische hypothesen in een besparingsscenario dreigt terecht te komen. Nu reeds staat volgens CD&V vast dat bij de begrotingscontrole minstens 30 miljard frank gevonden zal moeten worden.

In zijn uiteenzetting vindt de heer Denys, namens de VLD, de voorstelling van de Lambermontakkoorden door de heer Van Rompuy boerenbedrog. Het herleiden van de getransfereerde bevoegdheden tot een onooglijk percentage van de begroting vindt de spreker maar flauw. Vooreerst gaat de heer Van Rompuy voorbij aan de aanzienlijke overdracht aan bevoegdheden waardoor een coherenter eigen beleid mogelijk wordt.

Bovendien veegt hij de verruimde fiscale autonomie onder de mat. Standard & Poor's daarentegen weet de verruimde fiscale autonomie en de uitgebreide bevoegdheden anders wel naar waarde te schatten en overweegt voor het eerst de waardering van de Vlaamse Gemeenschap als debiteur op het niveau van de federale kredietwaardigheid te brengen.

Verder stelt de heer Denys dat de mogelijkheden om percentuele op- of afcentiemen en forfaitaire of gedifferentieerde kortingen per belastingschijf op de personenbelasting in te voeren en zo de werkloosheid te bestrijden, in de begroting 2002 niet werden benut. De heer Denys vraagt dat de Vlaamse regering tijdens deze legislatuur gebruik

zou maken van het verruimde fiscale instrumentarium. Hij vraagt ook dat de Vlaamse regering een fiscale maatregel zou treffen ten gunste van de bedrijven. Ten slotte waarschuwt de heer Denys voor de gevolgen van de geplande hervorming van de vennootschapsbelasting. De daling van de vennootschapsbelasting mag niet worden gecompenseerd door het schappen van de aftrekposten inzake de regionale milieubelastingen.

Verder stelt de VLD-fractie dat de Vlaamse regering de begrotingscontrole 2002 vroeger moet aanvatten dan normaal het geval zou zijn, het liefst in februari volgend jaar. De heer Denys besluit met de stelling dat paars-groen ook in moeilijke tijden goed werk levert. Om dit te behouden moeten twee voorwaarden worden vervuld. De uitgaven-groei moet beter beheerst worden en er is een grote eensgezindheid nodig in de Vlaamse regering – ook aan de open-debatcultuur zijn immers grenzen. De heer Denys concludeert dat de VLD-fractie deze begroting zal steunen.

Voor de heer Suykens van de sp.a-fractie is het duidelijk dat de parameters door de verslechterende economische evolutie niet meer kloppen. De conjunctuur vertraagde reeds voor 11 september, en daar had de Vlaamse regering rekening mee gehouden. Nu vertraagt de groei zo snel dat er toch rekening moet worden gehouden met een belangrijke minderontvangst in de middelenbegroting. Ook voor hem lijkt een vervroegde begrotingscontrole een noodzaak.

Er moet goed gebruik worden gemaakt van de grotere fiscale bevoegdheden, onder meer door verouderde belastingen zoals het kijk- en luistergeld af te schaffen. Volgens de sp.a moet de overheid opteren voor een billijke, sociaal gecorrigeerde fiscaliteit. In deze filosofie past de hervorming van de registratierechten perfect.

De argumenten van de VLD-fractie om de belastingen voor de bedrijven, inzonderheid de loonlasten, verder te verlagen, overtuigen de sp.a-fractie niet echt. De heer Suykens pleit verder voor de invoering van een soort Tobintaks.

Hij stelt ook vragen bij de volgehouden schuldafbouw. Wanneer zal de schuld tot een redelijk niveau teruggebracht zijn? Dat is een belangrijk element in de discussie omdat een beslissing over een redelijk schuldniveau de beleidsmarges bepaalt. De heer Suykens besluit met de melding dat zijn fractie de begroting zal goedkeuren.

De Cock

De heer Sannen stelt namens de Agalev-fractie dat hij in het algemeen tevreden is met de accenten die in de uitgavenbegroting worden gelegd. De kritiek op het leefmilieubeleid van de Vlaamse regering wuift hij weg. Bij vergelijking van de rekeningen van de verschillende begrotingsjaren zal blijken dat de uitgaven voor leefmilieu stevig groeien.

Het feit dat de regering de begroting 2002 indient met meer dan 20 miljard frank minder dan eigenlijk kan – 18,5 miljard frank kijk- en luistergeld en 2 miljard frank registratierechten -, noemt hij innoverend. Vraag is of het bij die 2 miljard frank minderontvangsten voor registratierechten zal blijven. De afcontiemen op de personenbelasting worden afgeschaft. De heer Sannen zegt dat Agalev een koele minnaar was van deze regeling omdat het een lineaire maatregel betrof die niet specifiek was gericht op de laagste inkomens.

De Agalev-fractie steunt de afschaffing van het kijk- en luistergeld en de hervorming van de registratierechten. Een en ander moet wel budgettair houdbaar blijven. De heer Sannen besluit zijn betoog met te verwijzen naar de vermeende tegenvalers in de begroting 2002 en vraagt dan ook een snelle begrotingscontrole in 2002.

De heer De Reuse spreekt namens het Vlaams Blok van een irrealistische begroting 2002. De opmaak van die begroting werd afgesloten op 9 september en nu blijken de toen gekozen parameters onjuist te zijn. Nochtans werd de begroting intussen niet gewijzigd. Ook hij stelt voor om een vroegde begrotingscontrole door te voeren. Op de kritiek van het Rekenhof dat de hervorming van de registratierechten in plaats van de begrote 2 miljard frank, 14 tot 16 miljard frank zou kunnen kosten, komt geen antwoord volgens het Vlaams Blok. Ook het Aquafin-dossier overtuigt de fractie niet.

Dit alles betekent voor het Vlaams Blok dat de Vlaamse begroting op een begrotingsresultaat afstevent dat 40 miljard frank slechter is dan de HRF-norm voorschrijft. De spreker besluit met de vraag naar een lijstje met de heroriëntering van de uitgaven. Die informatie werd volgens hem door de Vlaamse regering tot op heden niet vrijgegeven.

Ten slotte was er een betoog van de heer Vandembroeke namens de N-VA. De spreker wijst erop dat het Vlaams regeerakkoord de invoering van de kosteloosheid van het basisonderwijs vermeldt. Voor het secundair onderwijs zou een stand still

worden afgekondigd. Nu worden de afspraken inzake onderwijs die in het regeerakkoord zijn opgenomen, niet uitgevoerd maar de afschaffing van het kijk- en luistergeld, die niet wordt vermeld in het regeerakkoord, met een kostprijs van 18,5 miljard frank in 2002, komt er wel. De spreker stelt vervolgens dat de conjunctuurevolutie neerwaarts gericht blijft tot einde 2002, begin 2003. Dat is volgens hem geen doemdenken, maar realisme. Hij vermeldt ook dat de beleidsruimte blijkbaar is uitgeput. De spreker vraagt wat de prioriteiten van de regering zijn. Over het wetenschapsbeleid en de TBS-regeling maakt de spreker kritische bemerkingen. Het tekort in vergelijking met de HRF-norm, wordt volgens hem geschat op een bedrag tussen 10 en 40 miljard frank, wat wijst op een forse ontsporing. Om al deze redenen zal de heer Vandembroeke deze ontwerpen van begroting niet goedkeuren.

In een heel omstandige, gedetailleerde en gestructureerde repliek gaat Vlaams minister van Financiën en Begroting, de heer Van Mechelen, uitvoerig in op alle vragen en bemerkingen van zowel het Rekenhof als van de diverse sprekers. De weerslag van deze repliek vindt u op de pagina's 75 tot 104 van het verslag. De minister gaat daarbij in op de volgende thema's : de middelenberekening, de toetsing aan de HRF-norm, de evolutie van de beleids- en betalingskredieten, het Lambermontakkoord, de registratierechten en terugverdieneffecten, de evolutie in de milieubegroting, de BTW-problematiek van Aquafin, de herberekening van de beleidsruimte, de heroriënteringen in de begroting 2002, de financiering van de lokale besturen, de CAO-universiteiten, het macro-economisch kader en de expansiesteun.

Tot slot stelt de minister dat de begroting 2002 het voorwerp zal uitmaken van een permanente monitoring. De minister engageert zich om de begroting behoedzaam uit te voeren en in februari 2002 een begrotingscontrole door te voeren. In de begroting 2002 worden substantiële lastenverlagingen doorgevoerd voor de burger. In 2002 zal zowat elk Vlaams gezin 14.000 frank minder belastingen betalen. Door de verlaging van de registratierechten wordt aan het mobiliteitsbeleid van de Vlaamse regering vorm gegeven en wordt de honkvaste Vlaming gestimuleerd een woning te zoeken die beter past bij zijn behoeften. Op deze lastenverlagingen wordt, aldus de minister, niet teruggekomen. In februari 2002 zal hij een rapport neerleggen over de begrotingssituatie van de Vlaamse Gemeenschap.

Om het verslag af te sluiten, meld ik nog dat zowel het geamendeerde ontwerp van decreet houdende de middelenbegroting van de Vlaamse Gemeen-

De Cock

schap, als het geamendeerde decreet houdende de algemene uitgavenbegroting 2002 werden aangenomen met acht stemmen voor en zeven tegen.

Vervolgens vroeg de CD&V-fractie de goedkeuring van het verslag conform artikel 35.3 van het Reglement. Op donderdag 13 december 2001 werd het goedgekeurd met acht stemmen voor bij vier onthoudingen. Voor alle verdere toelichtingen verwijs ik naar het omstandige schriftelijke verslag. (*Applaus*)

De voorzitter : De heer Van Rompuy heeft het woord.

De heer Eric Van Rompuy (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, heren ministers, collega's, de CD&V-fractie heeft drie fundamentele kritieken op de begroting 2002. Ze is onvoorzichtig omdat ze geen rekening houdt met de verslechterde economische situatie en omdat de uitgaven structureel te hoog zijn. De lastenverlaging mag niet gebeuren ten koste van investeringen in de diepte. De burger merkt in het dagelijkse leven nog maar weinig van tweeënehalf jaar paars-groen beleid in Vlaanderen, zeker als het gaat over beter leefmilieu, onderwijs en de actieve welvaartsstaat. Toch waren er in dat verband grote verwachtingen gecreëerd.

Het begrotingsbeleid is onvoorzichtig. Als dit kritiek van de oppositie zou zijn, dan zou die worden afgedaan als oppositiepraat. Wij baseren deze kritiek op drie gezaghebbende instituten die onze adviseurs zijn voor het Vlaamse begrotingsbeleid. De Hoge Raad van Financiën heeft in juni 2001 gezegd dat het hoge reële groeiritme van de uitgaven met 5,1 percent in 2001 en met 3,6 percent in 2002 veel hoger ligt dan de tendentieuze economische groei van 2,25 percent. De raad heeft gezegd dat die situatie, gelet op de schuld doelstelling, onhoudbaar is, en pleit voor de herinvoering van een uitgavennorm voor de duur van de legislatuur. Deze regering heeft de normering van de begroting, de euro-meesternorm, losgelaten en heeft geen kompas meer op middellange termijn. Begroting na begroting wordt gemaakt, maar men weet niet langer waar men op termijn heen wil.

We zijn begonnen met een beleidsruimte van 120 miljard frank en die is dan opgelopen tot 270 miljard frank. De SERV, ook een van onze adviseurs, heeft berekend dat de beleidsruimte van 270 miljard frank in deze legislatuur voor 98 percent is ingevuld. De regering ontkent dit, maar weigert de verplichte meerjarenbegroting 2002-2004 bekend

te maken. Als de SERV het verkeerdt voorheeft en onjuiste cijfers meedeelt, dan vragen wij dat de regering die cijfers weerlegt door het indienen van een meerjarenplan dat het ongelijk van de SERV zwart op wit bewijst. De minister heeft echter gezegd dat hij het meerjarenplan zal indienen na de begrotingsbesprekingen in de Kamer. Wij beginnen steeds meer de vrees te koesteren dat de minister-president het meerjarenplan niet wil bekendmaken, omdat er bij ongewijzigd beleid vanaf 2003 tekorten dreigen.

Minister Dirk Van Mechelen : Mijnheer Van Rompuy, u haalt dat steeds opnieuw aan. Vanmorgen om 9 uur heeft de interministeriële conferentie van de ministers van Financiën en Begroting plaatsgevonden omdat wij ons zeer strikt houden aan het stabiliteitsakkoord dat is gesloten op 15 december 2000. De conclusie geef ik u graag mee, omdat ze uw ongefundeerde verwijten wat kan temperen. De conclusie is dat Vlaanderen vandaag op een snelheid zit die de stoutste verwachtingen overtreft, zelfs die van de federale minister van Begroting. U weet dat wij vrijwillig het engagement zijn aangegaan om het HRF-saldo voor 2001 te verhogen tot 24 miljard frank, om zo het totaal aan tekorten van de entiteiten bij te sturen. Vlaanderen zal vermoedelijk uitkomen op een gecorrigeerd HRF-saldo van 40 miljard frank. Dat is dus maar liefst 16 miljard frank meer dan werd gevraagd van Vlaanderen.

Ik dacht dat ik in de commissie voldoende had geantwoord op de vragen over de parameters, maar dat is blijkbaar niet het geval. Met betrekking tot de parameters is vanmorgen met alle entiteiten overeengekomen dat wij in januari 2002 samen de definitieve parameters bepalen en dat de verschillende gemeenschappen en gewesten bij een budgetcontrole in februari 2002 deze nieuwe parameters toepassen op hun begrotingen. Op basis daarvan en conform artikel 9 van het akkoord van 15 december 2000, zal een meerjarenbegroting worden opgemaakt die vergelijkingen tussen de verschillende entiteiten mogelijk maakt. Met alle entiteiten bedoel ik het Waals Gewest, het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, de Franse Gemeenschap, de Vlaamse Gemeenschap en de federale overheid.

De heer Eric Van Rompuy : Ik kom daar later op terug. 2001 was een goed jaar omdat er in 2000 een economische groei van 4 percent was. Door de financieringswet zijn er hierdoor meer middelen naar Vlaanderen gekomen. Mijn punt is echter dat het structurele peil van de uitgaven dat gebaseerd is op een historische groei van inkomsten, onhoudbaar wordt op termijn. De SERV bevestigt dat.

Van Rompuy

Minister-president Patrick Dewael : U hebt gezegd dat de regering de normering van de Hoge Raad voor Financiën heeft losgelaten. Dat klopt niet. We hebben de euromeesternorm losgelaten, maar hebben ons wel degelijk van meet af aan gehouden aan de strengste normering van de Hoge Raad voor Financiën. We doen het zelfs – zoals minister Van Mechelen daarnet stelde – beter dan de strengste normering. Waarom zegt u dan dat de Hoge Raad kritiek levert op de begroting van de Vlaamse overheid ? Ze stelt vast dat we de enige deelstaat zijn die effectief aan de strengste normering beantwoordt.

De heer Eric Van Rompuy : Het is jammer dat u afwezig was tijdens de besprekingen in de commissie, want nu moet u mij steeds onderbreken.

Op bladzijde 92 stelt de Hoge Raad van Financiën : 'De afdeling wenst de aandacht te vestigen op het feit dat het hoge reële groeiritme van de uitgaven, zoals dat voor 2001 wordt vooropgesteld, op lange termijn niet houdbaar is'. In 2001 hebt u uitzonderlijke inkomsten gehad. Het zou er nog aan ontbreken dat er met een stijging van de middelen van meer dan 6 procent niet aan de norm wordt voldaan. Dat zou werkelijk van wanbeleid getuigen.

Minister-president Patrick Dewael : De uitzonderlijke inkomsten zijn niet uitgegeven, maar bij het overschot gevoegd. We zijn van 14 miljard naar 24 miljard frank gegaan.

De voorzitter : Mijnheer de minister-president, u moet net zoals de parlementsleden het woord vragen.

De heer Van Rompuy heeft het woord.

De heer Eric Van Rompuy : Mijnheer de voorzitter, ik ga verder met de kritiek van het Rekenhof. Het Rekenhof stelt dat de regering te optimistisch is over de economische groei. De mindere inkomsten van de registratierechten zijn daarenboven onderraamd. Bovendien worden een aantal uitgaven inzake milieu onderschat. Het Rekenhof heeft ons een document bezorgd waarin een optelsom wordt gemaakt en waarin men komt tot een verslechtering van de cijfers met 30 miljard frank. Daardoor komt de saldonorm van de Hoge Raad van Financiën in gevaar.

De Vlaamse begroting heeft de voorbije maanden ook onder de economische situatie geleden. De

economischegroei-hypothese bij de Septemberverklaring bedroeg 2 procent in 2002 en 1,8 procent in 2001. Deze prognoses zijn fors gereduceerd. Volgens de KBC zitten we in 2001 met een groei van 1 procent. Volgens het VBO zal de groei in 2002 beperkt zijn tot 0,6 procent. Ook de inflatie daalt. Als ik op basis van de cijfers van minister Van Mechelen uitreken wat de groeihypotheses zijn voor 2001 en 2002, kom ik tot 12 miljard frank minder ontvangsten, alleen al als gevolg van de verslechterde economische toestand.

De regering heeft dus een probleem. Ze heeft bijgevolg vorige week maandag een ministerraad bijeengeroepen. Er werd een bijblad 2001 ingediend in het parlement. Die tekst moest vorige week in de commissie behandeld worden. Volgende vrijdag volgt dan de behandeling in de plenaire vergadering.

Het Rekenhof heeft fundamentele kritiek geuit omdat de regering een provisioneel krediet invoert, waardoor ze 5,6 miljard frank doorschuift naar de begroting voor 2002. Het hof zegt hierover dat dit een budgettair stuwmeer is buiten de eigenlijke begroting. Dit gaat in tegen de jaarlijkse wederkerigheid van de begroting en tegen de specificiteit van de begroting. (*Opmerkingen van minister Dirk Van Mechelen*)

Mijnheer de minister, laat me eerst mijn redenering afmaken. U zult straks meer dan tijd genoeg hebben om te antwoorden.

Via het provisioneel krediet wordt 5,6 miljard frank doorgeschoven naar de begroting van 2002. Dit betekent eigenlijk dat er geen langetermijnnorm meer is. Daardoor kunnen de cyclische tegenvallers niet meer worden opgevangen. De regering moet bijgevolg technieken gebruiken om twee begrotingen samen te voegen, om er zo voor te zorgen dat de incidentie van de lagere economische groei in 2002 kan worden opgevangen, zonder structurele ingrepen in de uitgaven of zonder eventuele belastingverhogingen.

Dit onderwerp werd vorige week behandeld in de commissie. Er worden kredieten verschoven naar het volgend jaar om op een onorthodoxe manier een aantal tegenvallers op te vangen. We hadden de Hoge Raad van Financiën uitgenodigd. Door tijdgebrek is hij niet op de uitnodiging kunnen ingaan. Maandag neemt de regering een beslissing, en vrijdag moet het parlement daar al zijn goedkeuring aan hechten.

Van Rompuy

Ik heb wel het zeer technische, maar belangrijke rapport van de Hoge Raad gelezen. Hij stelt dat de uitgaven vanuit de overgehevelde surplussen op het fonds voor schuldafbouw en eenmalige investeringen, waarin het provisioneel krediet terecht komt, zullen worden aangerekend als primaire uitgaven van de Vlaamse Gemeenschap tijdens het jaar van benutting. In mensentaal wil dit zeggen dat door deze techniek het te bereiken genormeerd saldo van de Hoge Raad van Financiën voor 2002 in gevaar komt. Dat is de stelling van de SERV. Zo staat het ook op bladzijde 8 in het rapport-Denys. De mening van de SERV is 'dat in de plaats van uitgaven te verminderen of het saldo te verbeteren, het omgekeerde zal gebeuren en het saldo van de Hoge Raad in 2002 zal verslechteren en negatief worden'. (*Opmerkingen van de heer André Denys*)

Mijnheer Denys, u moet uw eigen rapport lezen. Daardoor wordt natuurlijk getracht de budgetcontrole te ondermijnen. (*Opmerkingen van minister Dirk Van Mechelen*)

Er worden zaken verschoven, maar het wordt duidelijk dat het saldo zal verslechteren. Er wordt een techniek gebruikt waardoor we een begroting moeten behandelen die niet meer beantwoordt aan de norm voor de Hoge Raad van Financiën. Dit is een belangrijk precedent in de parlementaire geschiedenis.

De voorzitter : Minister Van Mechelen heeft het woord.

Minister Dirk Van Mechelen : Mijnheer Van Rompuy, u slaagt erin om op tien minuten tijd drie keer verkeerd te citeren.

U verwijst in het verslag van de Hoge Raad van Financiën naar het groeiritme voor 2001. Een hoge groei was inderdaad mogelijk, gelet op de conjunctuur en de middelen. Die vooropstelling werd niet behouden in de begroting voor 2002. Uw citaat is dus niet van toepassing op de begroting voor 2002.

Wat het bedrag van 30 miljard frank betreft, heb ik voldoende argumenten aangehaald om de beweringen hierover te weerleggen.

Mijnheer Van Rompuy, als u vindt dat we de Kelchtermans-miljarden moeten terugbetalen aan Aquafin, dan moet er een terugbetaling van 6 miljard frank BTW-middelen gebeuren.

De 2 miljard frank voor volgend jaar zijn nu niet ingeschreven in de begroting, maar het huidig voorziene bedrag zal niet worden overschreden.

Wat de registratierechten betreft, heb ik uitvoerig geantwoord op alle aanmerkingen en het Rekenhof had geen kritiek op mijn antwoord.

Betreffende de opmerking over de 'budgettaire stuwmeren', herinner ik u aan een techniek die in de vorige begrotingen werd gebruikt, met name de 'begrotingsruiters': massa's geld werden automatisch van het ene begrotingsjaar naar het andere overgeheveld. Volgens de cijfers van Abafin ging het in 1997 om 25,701 miljard frank, en in 1998 om 36,022 miljard frank. We hebben dit systeem grotendeels afgeschaft en ervoor gekozen om een fonds voor eenmalige uitgaven te financieren.

De eerste storting in dit fonds bedroeg 4,7 miljard frank. De vraag is hoe we in de toekomst dit kapitaal nog kunnen vergroten. Tijdens de begrotingsbesprekingen drongen vrijwel alle commissieleden erop aan om voorzichtig te zijn bij de uitvoering van de begroting van 2001 en de planning van de begroting van 2002. Om die reden heb ik voorgesteld een derde bijblad bij de begroting in te dienen. De regering is op dat voorstel ingegaan.

In dit derde bijblad worden de ontvangsten aangepast aan een stijging van de gewestbelasting. De successierechten zullen 1,9 miljard frank extra opleveren, dat staat vast. We hebben die middelen niet in de begroting verrekend om ze uit te geven, maar als een provisioneel krediet. Verder hebben we meer dan 4 miljard frank uitgaven geschrapt, en reserveren die eveneens als een provisioneel krediet. Provisionele kredieten worden normaal geannuleerd op het einde van het jaar, en daardoor kunnen we deze bedragen storten in het fonds voor de financiering van eenmalige uitgaven.

De SERV beschouwt de middelen die worden voorbehouden voor het FEU, ten aanzien van de HRF-norm terecht als reserveringen, en is van oordeel dat deze middelen slechts negatief moeten worden gecorrigeerd, niet als ze worden vastgelegd, maar zodra ze daadwerkelijk worden uitbetaald. Anders gezegd, volgens de SERV zou er een negatieve afwijking zijn ten opzichte van de HRF-norm als we in 2002 meer uitbetaalden dan we hebben gereserveerd. We kunnen nu al bewijzen dat dat niet het geval zal zijn. De heer Poelvoorde van de SERV stelt in het verslag tot zes keer toe dat deze operatie neutraal is voor de begroting van 2001. Voor de begroting 2002 is ze ook neutraal, op voorwaarde dat er aan het FEU niet meer wordt

Van Mechelen

uitbetaald dan werd gereserveerd – wat we dus niet van plan zijn.

De voorzitter : De heer Van Rompuy heeft het woord.

De heer Eric Van Rompuy : Mijnheer de minister, de technische discussie hebben we al gevoerd in de commissie. (*Opmerkingen van de heer Bruno Tobback*)

Mijnheer Tobback, we hebben in de commissie lang gediscussieerd over dit onderwerp en u hebt hier toen niets over gezegd. Op basis van de uitspraken van de SERV en de Hoge Raad van Financiën meen ik dat er met behulp van deze techniek een budgettair stuwmeer wordt gecreëerd, waardoor de primaire uitgaven volgend jaar zullen stijgen. De saldonorm van de Hoge Raad zal niet worden gehaald, en de begroting wordt bijzonder ondoorzichtig, zoals het Rekenhof eveneens heeft opgemerkt.

Mijnheer de voorzitter, vanuit parlementair standpunt is dit onaanvaardbaar. Er is al veel gesproken over een nieuwe politieke cultuur. Zopas is een nieuwe begrotingstechniek ingevoerd waar het Rekenhof fundamentele bezwaren tegen heeft, en waarvoor eigenlijk het advies moest worden gevraagd van de Hoge Raad voor Financiën. Zij vragen dat dit soort technieken wordt voorgelegd, maar wij leggen dat verzoek gewoon naast ons neer. Ik vrees dat we volgend jaar met een fundamenteel probleem zullen worden geconfronteerd, tenminste, als de regering erkent wat het Rekenhof heeft gezegd : dat bij de budgetcontrole, wil men de rekening doen kloppen, er een som van 30 miljard frank moet worden gevonden.

Heren en dames van de Vlaamse regering, mijn ervaring met begrotingen leert me : al gaat de budgettaire leugen nog zo snel, de waarheid achterhaalt ze wel. Ik vind dat we de Hoge Raad van Financiën moeten horen, want hij moet uitmaken of deze techniek wel kan en of de regering niet bezig is het doorschuiven van middelen naar een volgend jaar. Er wordt immers een budgettaire politiek gevoerd waarbij eigenlijk geen rekening kan worden gehouden met de conjuncturele terugval. Er is slechts een engagement op een kortetermijnnorm. De middellange termijnnorm, die mevrouw De-meester destijds heeft ingevoerd, is opgegeven. Dat maakt dat men nu – op zijn Frans gezegd : ‘On navigue à vue.’

De SERV heeft het al gezegd : volgend jaar staat u voor een probleem van aanpassing en dit zal leiden tot onorthodoxe budgettaire politiek, wat dan weer een gevaar betekent voor de parlementaire controle.

De voorzitter : Minister-president Dewael heeft het woord.

Minister-president Patrick Dewael : Mijnheer de voorzitter, ik sla even geen acht op de vinger van de heer Van den Brande, om te melden dat wat de heer Van Rompuy hier vertelt, nergens op slaat.

Er zou immers voor de regering maar één communicatief probleem zijn, namelijk dat op het einde van het jaar – wanneer de waarheid haar rechten kent – bij de zogenaamde ‘rekening’, altijd blijkt dat het overschot veel groter is dan wat wij initieel hadden ingeschat. We moeten dus aan de Vlaamse publieke opinie zeggen dat we bij aanvang een begrotingsoverschot van 14 miljard frank hadden ingediend, dat we dit na begrotingscontrole hebben opgetrokken naar 24 miljard – meer overschot dus – en dat we op het einde van het jaar uiteindelijk vaststellen dat er een overschot zal zijn van 40 miljard frank. Dat is ons communicatieprobleem, maar ik noem dit een luxeprobleem. Ook vorig jaar verkeerden we in dezelfde situatie.

Op zo’n moment worden uiteraard een resem belangengroepen wakker. Wij zijn ten aanzien van hen zo spaarzaam omgesprongen zijn met de centen in onze begroting, en dan vragen zij of ze niet een stukje van dat grote overschot kunnen inpikken. Op die vraag krijgen ze een standvastig ‘neen’, want dat overschot wordt voor het overgrote deel aangewend voor schuldafbouw.

Dat wil ik tevens nog eens herhalen : als een regering bij het begin van de legislatuur poneert dat ze de openbare schuld tegen het einde van die periode wil halveren en alle rapporten melden dat die schuldafbouw sneller gaat dan voorzien, dan heb je een tweede luxeprobleem. Het klopt dan absoluut niet, zoals de heer Van den Brande beweert, dat wij een begrotingspolitiek voeren met de natte vinger. Wij zijn de enigen in heel België die werken conform de strengste norm van de Hoge Raad voor Financiën. Als ons land erin is geslaagd tegemoet te komen aan de normen van het Europese stabiliteitspact, dan is dat dankzij de bijkomende inspanningen van Vlaanderen.

Mijnheer Van Rompuy, ik kan best aannemen dat het niet eenvoudig is tegen dergelijke cijfers oppositie te voeren. Als u evenwel rapporten wilt cite-

Dewael

ren, dan moet dat wel correct gebeuren, zo niet gaan we een zeer moeilijk debat aan.

De heer Eric Van Rompuy : Mijnheer de minister-president, ik wil het debat over dit punt met twee opmerkingen beëindigen.

Ten eerste, het zou er nog maar aan moeten ‘mankeren’ : u bent begonnen met 120 miljard frank aan beleidsruimte. Door van de meesternorm af te stappen en dank zij de gunstige economische conjunctuur, hebt u daar 270 miljard frank van weten te maken. U ging dus van start met 150 miljard frank meer beleidsruimte voor de zittingsperiode dan u dacht. Het zou er dus inderdaad maar aan moeten mankeren, dat u de eerste twee jaar al in de negatieve cijfers zou zitten.

Ons punt als fractie – en ook alle instituten zeggen dit – luidt dat u vanaf 2003 ‘in het rood’ zult rijden, want elke frank is al vastgelegd. (*Opmerkingen van minister Bert Anciaux*)

Minister Anciaux zegt 5 in plaats van 15 miljard frank te hebben en minister Stevaert 70 miljard frank. Men kan toch niet én de Hoge Raad van Financiën, én de Sociaal-Economische Raad voor Vlaanderen én het Rekenhof negeren.

Minister Bert Anciaux : Hij houdt geen rekening met de realiteit. Aanvankelijk zei hij dat de Vlaamse regering 120 miljard frank beleidsruimte had. Dat is absoluut niet het geval. Later werd de extra beleidsruimte aangevochten en gesteld dat geld werd uitgegeven dat er niet was. Nu wordt ons verweten dat er beleidsruimte is.

De heer Eric Van Rompuy : U bent misschien een goed minister van Cultuur, maar van begrotingen hebt u minder kaas gegeten. Waarom zijn er meer middelen ? De economische groei was hoger dan verwacht en bijgevolg zijn er meer middelen. Bovendien werd de meesternorm losgelaten, wat 30 miljard frank opbracht. Die berekening leidt tot meer beleidsruimte. De Vlaamse regering moet maar verder het Rekenhof, de SERV en de Hoge Raad van Financiën negeren. De heer Sannen zegt zelf op pagina 100 van het verslag dat belastingverhogingen in 2003 niet zijn uitgesloten.

De Vlaamse regering gaat bijzonder licht over de toestand van de economie heen en onderschat de omvang van de economische crisis. Vorige week hebben de sociale partners gezegd dat de regering doet alsof haar neus bloedt. De minister-president

zei zelf nog over de economie dat die soms een stijgende en dan weer dalende trend vertoont. Toen werd bekendgemaakt dat de werkloosheidscijfers met 10 percent waren gestegen, zei minister Landuyt dat die moesten worden gerelativeerd. Intussen is de werkloosheid met 10 percent gestegen en zijn er 24.000 ontslagen gevallen, Sabena niet meegerekend. Het consumentenvertrouwen is in Vlaanderen lager dan in Europa en onze concurrentiepositie is met 2 percent verslechterd. Er is een mondiale crisis waarvan wij de gevolgen op het vlak van werkgelegenheid en economische groei dragen.

Het antwoord van de Vlaamse regering hierop is het kijk- en luistergeld af te schaffen. Dit verdient in de grote bulletins van de lidstaten te worden opgenomen, want dit is de grote economische maatregel die wordt genomen. Vorig jaar heeft de minister-president aangekondigd dat de afcantiemen de grote doorbraak naar een periode van koopkrachtstijging zouden betekenen, dat de werkloosheidsval zou worden bestreden en er economische impulsen worden gegeven.

De afcantiemen hebben voor alles gediend. Ze zijn afgevoerd, ze bestaan niet meer en hebben bewezen dat ze geen economische, noch sociale meerwaarde hebben. De cijfers die ik toen heb genoemd kloppen in hun totaliteit : 2.500 frank afcantiemen.

Minister Dirk Van Mechelen : U zegt dat de afcantiemen geen economisch nut hebben gehad. De afcantiemen worden in de fiscale aanslagen verrekend die we in 2002 zullen ontvangen.

Er werd deze morgen een akkoord over bereikt. De 9,6 miljard frank zullen deze week van de Vlaamse naar de federale regering worden doorgestort en worden vanaf 1 januari systematisch in mindering gebracht op de fiscale aanslagen bij de Vlaamse burger. Buiten de 5.000 frank afcantiemen verlagen wij het kijk- en luistergeld met circa 9.000 frank per gezin, wat samen 14.000 frank uitmaakt. Daarnaast is er voor jonge gezinnen die een huis wensen te kopen in plaats van er één te huren, de mogelijkheid van de lage interestvoet.

Telt men die drie elementen, die in 2002 tot uiting komen, samen, dan vind ik dat de Vlaamse regering ten volle haar verantwoordelijkheid neemt, in moeilijke conjuncturele omstandigheden, om gezinnen te helpen en hun koopkracht veilig te stellen. Mijnheer Van Rompuy, u kunt misschien uitrekenen met hoeveel glazen bier 15.000 frank overeenstemt, maar naar mijn weten zullen nogal wat

Van Mechelen

Vlamingen tevreden zijn met 15.000 frank netto meer.

De heer Eric Van Rompuy : Als die afcantiemen dan zo'n uitzonderlijke economische betekenis hebben, waarom schaft u ze dan af ? Een paar maanden geleden heeft de regering gezegd dat Vlaanderen zeggingschap moet hebben over een kwart van de personenbelasting. Op dit ogenblik is de autonomie op het vlak van de personenbelasting echter nihil.

De voorzitter : Minister-president Dewael heeft het woord.

Minister-president Patrick Dewael : Mijnheer Van Rompuy, we hebben de afcantiemen ingevoerd – de regeringen waarvan u deel uitmaakte hebben dat nooit gedaan – op het ogenblik dat we die mate van fiscale autonomie hadden. We hebben steeds gezegd dat we, na het verkrijgen van meer fiscale autonomie, met het Lambermontakkoord, zouden overschakelen van het systeem van afcantiemen naar andere vormen van fiscale verlaging.

Ik heb steeds gezegd dat de afcantiemen een eerste stap waren. Die maatregel bedroeg 10 miljard frank. U kunt dat ridiculiseren, maar dat is niet niets. Tellen we de Vlaamse en de federale lastenverlaging bij elkaar op, dan blijkt dat Vlaanderen volgend jaar ongeveer 100 miljard belastingvermindering zal kennen. Van die afcantiemen zijn we dus overstapt op – onder meer – de afschaffing van het kijk- en luistergeld. Dat is nog niet zo'n idiote maatregel, want ook het Brussels Gewest volgt ons ondertussen. De heer Chabert maakt deel uit van die Brusselse regering die heeft beslist het kijk- en luistergeld af te schaffen. Ik voorspel trouwens dat de afschaffing door het Waals Gewest niet lang op zich zal laten wachten.

Bovendien is er het registratierecht. U noemt dat economische nonsens. Alle door u geciteerde rapporten stellen duidelijk dat de fiscale druk te hoog is in Vlaanderen en België. Wie een politiek wil voeren om het consumentenvertrouwen waarover u het had te herstellen, dan moet men beginnen met een politiek van vermindering van de fiscale druk. Terzake hebben we stappen gezet waarvan u in uw tijd alleen maar kon dromen. U hebt daar misschien over gedroomd : wij doen het. In de loop van de volgende jaren zullen we die politiek van lastenverlaging aanhouden. Willen we de economische inzinking waarin we ons momenteel bevinden snel te boven komen, dan moeten we daar daad-

werkelijk aan werken, naast de andere te nemen maatregelen : dat is mijn vaste overtuiging.

U komt hier zwaaien met rapporten, en u wijst erop dat de KBC het heeft over een geringe groei. Wij hebben onze begroting gemaakt op 9 september. De KBC had het toen over een groei voor 2002 van 3,1 procent. Dat bewijst het relatieve van de waarde van dergelijke rapporten.

De heer Eric Van Rompuy : Ga maar door met het negeren van de KBC-prognoses. Ga maar door met zeggen dat het eigenlijk veel beter gaat.

Minister-president Patrick Dewael : Sinds het economisch slecht gaat, ziet u er wat beter uit. U teert in feite op de neerwaartse economische conjunctuur. Dat vind ik schandalig aan uw manier van oppositie voeren. Het kan voor u niet slecht genoeg gaan. (*Rumoer bij CD&V/ opmerkingen*)

De voorzitter : Deze voormiddag moeten alle zes fractievoorzitters aan het woord komen. Als men elkaar voortdurend onderbreekt en verzeilt in welles-nietesspelletjes, dan kan het debat niet ordelijk plaatsvinden. De spreker moet de kans krijgen om zijn basisstellingen te verwoorden.

De heer Van Rompuy heeft het woord.

De heer Eric Van Rompuy : De privé-consumptie in Vlaanderen bedraagt 3.500 miljard frank. De afschaffing van het kijk- en luistergeld bedraagt 18 miljard frank. Hierdoor kan men naar een stijging van de privé-consumptie gaan van een half procent. Dit is echter niet de oplossing voor de crisis waarin we nu zitten.

Mijnheer de minister-president, u zegt dat u de syndicalist bent van de belastingbetaler. Wij van CD&V zijn de syndicalisten van het algemeen belang van de mensen. Als er geld is, dan moet dat worden geïnvesteerd in levenslang leren, vorming, opleiding, wetenschappelijk onderzoek, onderwijs, verkeersveiligheid en arbeidsmarktbeleid. Wij zijn niet voor kijkend Vlaanderen, maar voor werkend Vlaanderen, voor vormend Vlaanderen en voor lerend Vlaanderen.

In de begroting 2002 vinden we bitter weinig fundamentele maatschappelijke opties. De Vlaamse regering had het levenslang leren aangekondigd als een blitzkrieg. Van dat massale vormingsaanbod is echter geen sprake. In 2002 komt er amper 240 miljoen frank bij.

Minister Dirk Van Mechelen : Mijnheer Van Rompuy, dit is niet ernstig. Als u cijfers noemt die niet juist zijn, moet ik wel reageren. U hebt het over 240 miljoen frank. U hebt zelf in de commissie toegegeven dat uw eigen maatregelen Vlaminov en Vlamivorm hun doel compleet hebben gemist.

De heer Eric Van Rompuy : Daar gaat het niet over.

Minister Dirk Van Mechelen : Wij reserveren nu 1,8 miljard frank voor opleidingscheques.

De heer Eric Van Rompuy : Minister Van Mechelen, ik citeer u : 'Minister Vanderpoorten heeft voor levenslang leren 240 miljoen frank bij gekregen bij het miljard.'

– *De heer Norbert De Batselier, voorzitter, treedt als voorzitter op.*

Mijn volgend punt gaat over de opleidingscheque. Dat is inderdaad een interessante maatregel, maar het gaat slechts om 250.000 frank per onderneming. Daarmee zal de vormingsachterstand in Vlaanderen niet worden weggewerkt. Wij geven slechts 8,3 percent uit aan opleidingen. In Nederland is dat 17 percent.

De heer Van den Brande zal later nog dieper ingaan op het wetenschapsbeleid. Ik wil hierover enkel het volgende zeggen. Op dit ogenblik zijn we op dat gebied een achterstand aan het oplopen. In de vorige legislatuur hadden we na drie jaar 12 miljard frank uitgegeven. Deze regering geeft 2,5 miljard frank uit, en dit net op het moment dat er moet worden geïnvesteerd in wetenschappelijk onderzoek en in technologie.

Het concept van de actieve welvaartsstaat vormt zagezegd het cement van paars-groen. Dit blijkt echter geenszins uit de cijfers. Aan de hand van de tewerkstellingscijfers voor 2000, 2001 en 2002 zien we dat er sinds het begin van de legislatuur amper iemand is bijgekomen als het gaat over de activiteitsgraad van de bevolking op arbeidsleeftijd. Die actieve welvaartsstaat bestaat helemaal niet. Volgend jaar, met de gestegen werkloosheid, zullen er wellicht minder mensen aan het werk zijn dan oorspronkelijk naar voren werd gebracht.

Die actieve welvaartsstaat, hét model van paars-groen, is geen realiteit. De cijfers zijn er. In juni 2000 waren er 3,230 miljoen mensen aan het werk. We verwachten dat dit in de komende jaren lichtjes zal toenemen. Als de economische crisis aanhoudt, zal van die actieve welvaartsstaat echter geen spra-

ke zijn. De werkloosheid stijgt met 10,5 percent. De hervorming van de VDAB raakt maar niet uit de startblokken. Die is al twee jaar aangekondigd. Het doelgroepenbeleid heeft geen effect.

Het ICT-budget voor onderwijs stijgt slechts met 320 miljoen frank. In totaal gaat het om 1,3 miljard frank. Agoria heeft nochtans berekend dat er voor dat ICT-budget 7 miljard frank nodig is als men wil zorgen voor 1 pc per 5 leerlingen.

In de investeringspolitiek van de Vlaamse regering is op dit ogenblik verwarring troef. De expansie-teun is opgeschort sinds april. Er zijn nieuwe projecten ingediend. Minister Gabriels en minister Van Mechelen spreken elkaar echter tegen. De ene zegt dat het meer selectief moet, de andere spreekt over meer lineair. Minister Gabriels heeft een aantal beloften gedaan inzake de afcantiemen, inzake de afschaffing van de belasting op de tewerkstelling en de drijfkracht. Ik heb daar tot nu toe nog niets van gezien. Hij heeft beloften gedaan in de orde van grootte van bijna 20 miljard frank, zagezegd in zijn bevoegdheden. Op het vlak van afcantiemen en drijfkracht, is daar echter niets van gerealiseerd.

Onze kritiek is eigenlijk dat de Vlaamse regering niet gewend is dat het regent. De economische crisis ligt de Vlaamse regering niet. De Vlaamse regering voert een kortetermijnpolitiek en neemt een aantal sympathieke maatregelen. Van grondige investeringen in opleiding en vorming komt evenwel niets terecht. Het is sympathiek om kijkend Vlaanderen te stimuleren, maar het is geen antwoord op een economische crisis.

Mijn derde punt betreft de geschapen verwachtingen en de concrete realisaties ten aanzien van de burger. Ik zou in dit verband even naar het leefmilieu willen verwijzen. Volgens het vorige week verschenen jaarverslag van de VMM is er op dit vlak weinig verbetering merkbaar.

In het verleden heeft Agalev voor de periode 2002-2004 30 miljard frank aan extra beleidsruimte gevraagd. Uit de voorliggende cijfers blijkt evenwel dat de beleidskredieten voor leefmilieu in de begroting 2002 met 1,1 miljard frank dalen. Hoewel de heer Geysels hier jarenlang amendementen heeft ingediend om miljarden te vragen voor bodemsanering, waterzuivering en afvalverwerking, staat Agalev nu toe dat de beleidskredieten voor leefmilieu dalen.

In een ander land zou dit feit het hoofdnieuws in alle kranten zijn. Agalev is tweeënhalve jaar aan de macht, het jaarverslag van de VMM stelt dat er

Van Rompuy

geen verbetering van het leefmilieu is en de betrokken beleidskredieten dalen. In een editoriaal van Het Belang van Limburg stond onlangs de vraag 'Wat doen deze heren in deze regering?' (*Opmerkingen van de heer Jos Stassen*)

De voorzitter : De heer Sannen heeft het woord.

De heer Ludo Sannen : Mijnheer de voorzitter, ik zou even het verschil tussen het milieubeleid van deze Vlaamse regering en van de vorige Vlaamse regering willen verduidelijken. Tijdens de vorige legislatuur heeft het Minafonds amper een aanwendingsgraad van 86 percent gehaald. Nu bereikt het Minafonds een aanwendingsgraad van 96 percent. Dit is een belangrijk verschil. Het gaat niet enkel om het inschrijven van kredieten, maar ook om het aanwenden van kredieten en om het voeren van een beleid. (*Applaus bij AGALEV*)

Minister Dirk Van Mechelen : Mijnheer de voorzitter, aangezien de heer Van Rompuy graag naar rapporten verwijst, zou ik hier nog een cijfer aan willen toevoegen. Uit de gedetailleerde repliek op bladzijde 122 blijkt dat de beleidskredieten voor leefmilieu na correcties een netto-stijging vertonen. Een van die correcties bestaat eruit dat we vorig jaar de vijfjaarlijkse beheersovereenkomsten met de landbouwers in één begrotingsjaar hebben moeten vastleggen. Aangezien het hier om een totaalbedrag van 1,240 miljoen frank gaat, blijkt uit deze correctie dat de betrokken beleidskredieten in de voorliggende begroting met bijna 1 miljard frank stijgen.

De voorzitter : De heer Decaluwe heeft het woord.

De heer Carl Decaluwe : Mijnheer de voorzitter, volgens de heer Sannen slaagt de huidige Vlaamse regering er, in tegenstelling tot de vorige Vlaamse regering, in om de vastleggingen op een spectaculaire manier op te trekken.

Ik zou in dit verband even naar de huisvestingssector willen verwijzen. Door de schuld van de Vlaamse regering en de vier ministers die hiervoor tijdens de voorbije tweeënhalve jaar bevoegd waren, zijn de vastleggingen in de huisvestingssector nog nooit zo laag geweest als nu. Op het ogenblik wordt 26 percent van de middelen vastgelegd. Ten tijde van de vorige Vlaamse regering was dit nog 70 tot 80 percent. Het betreft hier een van de vele voorbeelden van het mislukken van het paars-groen project.

Daar net ging het hier over het leefmilieu. De verdraging die een aantal projecten in de ruimtelijke ordening hadden opgelopen, is ondertussen ingehaald. De Vlaamse regering mag evenwel niet vergeten dat minder middelen makkelijker tot hogere vastleggingspercentages leiden. (*Applaus bij CD&V*)

De heer Eric Van Rompuy : Ik vraag me af wat de burger aan deze Vlaamse regering heeft. Op het vlak van het leefmilieu is er geen verbetering. Op het vlak van de verkeersveiligheid moeten we vaststellen dat het aantal verkeersdoden 8,4 percent en het aantal verkeersslachtoffers 1,7 percent hoger ligt dan in 1996.

Ik erken dat minister Stevaert een aantal verdienstelijke zaken heeft gedaan inzake het openbaar vervoer. Ik stel evenwel ook vast dat zijn prioriteit blijkbaar de afschaffing van het kijk- en luistergeld is. Dit is een sympathieke maatregel die ons op drie jaar tijd 60 miljard frank kost. Omwille van die beslissing heeft hij nu geen geld om een aantal noodzakelijke investeringen in zwarte punten en in knelpuntdoorgangen door te voeren. Hij zegt zelf dat het wegwerken van de zwarte punten en het waarmaken van de verkeersveiligheid aan het huidige tempo 15 jaar in beslag zal nemen. Ondertussen geeft hij wel 60 miljard frank weg door het afschaffen van het kijk- en luistergeld.

Dit maakt u in Vlaanderen natuurlijk heel sympathiek, mijnheer de minister, en levert u een zitje op bij Felice of in De Laatste Show. Op het terrein kunnen we echter helemaal geen verbetering van de infrastructuur vaststellen, waardoor het aantal doden blijft stijgen. Dit is een vreselijke balans van drie jaar ministerschap.

De voorzitter : De heer Tobback heeft het woord.

De heer Bruno Tobback : U levert telkens opnieuw kritiek op optredens in populaire tv-programma's. Misschien terecht, maar is het niet uw frustratie die ertoe leidt dat u hier een 'Laatste Show' komt opvoeren? U weet immers heel goed dat de middelen voor investeringen in zwarte punten, in verkeersveiligheid en in fietspaden zowel in deze begroting als in de vorige begrotingen van de Vlaamse regering sterk zijn toegenomen. Met het opgerichte Financieringsfonds gaat het dezelfde weg op. U kunt dus niet zeggen dat we niet intensief in verkeersveiligheid investeren.

Keer op keer komt u enkel met cijfers over verkeersongevallen aandragen. Die cijfers gebruikt u om te zeggen dat de Vlaamse regering onvoldoende

Tobback

de investeert. Dit is echter een vals debat waarmee u bovendien probeert om de verantwoordelijkheid van mensen die ongevallen veroorzaken, onder de mat te vegen en af te wentelen op de regering. Toen u zelf in de regering zat, was dat blijkbaar niet het geval.

De heer Eric Van Rompuy : Mijnheer Tobback, we gaan het hier niet hebben over de kleine kantjes van de menselijkheid.

De minister zegt dat het nog 15 jaar zal duren om die zwarte punten weg te werken omdat hij de nodige middelen niet heeft. Indien ik minister van Verkeer was, dan zou dat mijn absolute prioriteit zijn. Minister Stevaert heeft echter gevochten voor de sympathieke afschaffing van het kijk- en luistergeld. Het betekent echter ook dat daardoor 60 miljard frank niet kan worden geïnvesteerd in verkeersveiligheid. (*Applaus bij CD&V*)

Ik zou nog vele andere voorbeelden kunnen aanhalen. Wat het onderwijs betreft, zal de heer Martens dat zo dadelijk wel doen.

Is het niet vreselijk dat de Vlaamse regering, op het ogenblik dat ze de kennismaatschappij als de grote prioriteit uitroept, slechts 25 percent van de fameuze beleidsruimte van 270 miljard frank naar het onderwijs gaat, hoewel onderwijs eigenlijk recht heeft op 42 percent van de begroting ? De onderwijsmensen beseffen dit maar al te goed. Dat is trouwens de reden waarom er in de onderwijswereld zoveel onrust is. Zij zien in dat onderwijs voor deze regering geen prioriteit is en dat de regering zelfs begon te besparen in het onderwijs. Denk maar aan TBS 55+. In de onderwijswereld hebben we nog nooit een dergelijke onrust meegemaakt !

De voorzitter : De heer Sannen heeft het woord.

De heer Ludo Sannen : Mijnheer Van Rompuy, de onderwijsbegroting is in de periode 2000-2002 met 15 percent gestegen ! (*Rumoer*)

U kunt dus niet zeggen dat er niet in het onderwijs geïnvesteerd wordt. Er is nog nooit zoveel geïnvesteerd in het onderwijs.

De voorzitter : De heer Martens heeft het woord.

De heer Luc Martens : Het is juist dat de onderwijsbegroting 2002 een klein opstootje kent. Toch blijft het aandeel in de begrotingsmiddelen veel lager dan twee jaar geleden. Er is dus een aanzien-

lijke achteruitgang ten opzichte van het bruto regionaal product.

We stellen zelfs vast dat het de laatste jaren sneller achteruitgaat dan in de jaren waarin er minder middelen voorhanden waren. Voor deze uitspraak baseer ik mij op de cijfers van de minister van Onderwijs zelf ! Wat u vertelt, houdt dus geen steek.

De voorzitter : De heer Tobback heeft het woord.

De heer Bruno Tobback : Mijnheer Martens, sta me toe deze discussie met de heer Martens en de heer Van Rompuy te beslechten door het voorleggen van enkele concrete cijfers.

In de vorige legislatuur, meer bepaald tussen 1996 en 1999, lag de gemiddelde reële groei voor het onderwijs via de beleidskredieten op 1,15 percent. In de huidige legislatuur, dus de periode 2000-2002, ligt die groei op 2,71 percent. Dat is dus meer dan het dubbele.

De voorzitter : De heer Sannen heeft het woord.

De heer Ludo Sannen : Mijnheer de voorzitter, collega's, cijfergegevens moeten in de juiste context worden gezien. Om na te gaan hoeveel Vlaanderen in het onderwijs investeert, en of dat voldoende is, moet een vergelijking worden gemaakt met de ons omringende landen. Dat is een juiste maatstaf.

De maatstaf van het bruto regionaal product of van het bruto regionaal inkomen is relatief, want in een periode van hoogconjunctuur is de verhouding anders dan in een periode van laagconjunctuur, en het is dan ook niet wenselijk om louter conjunctuurele investeringen te doen in het onderwijs. Daar zijn structurele investeringen nodig, die gedurende periodes van laag- en hoogconjunctuur kunnen worden volgehouden. Ook de vergelijking met de begroting is relatief, want alles heeft te maken met de bevoegdheden en de taken die de Vlaamse regering krijgt toegewezen.

De enige relevante vergelijking is of Vlaanderen minder investeert per leerling en per student dan de ons omringende landen. Het antwoord daarop is neen.

De voorzitter : Minister Van Mechelen heeft het woord.

Minister Dirk Van Mechelen : Voor de volledigheid geef ik graag nog de volgende cijfergegevens mee. Door de consequente doorberekening van de CAO's IV, V en VI en van de nieuwe middelen die

Van Mechelen

aan het onderwijs worden toegekend, zal het onderwijs 71 miljard frank meer krijgen tijdens deze regeerperiode.

De voorzitter : De heer Van Rompuy heeft het woord.

De heer Eric Van Rompuy : Inderdaad, 71 miljard frank op 270 miljard frank is 25 percent, en samen gaat het om 42 percent van de begroting. U levert daarmee het bewijs dat het onderwijs in het beleid geen prioriteit is.

Paars-groen heeft in Vlaanderen twee jaar kunnen rekenen op een uitzonderlijke budgettaire en economische situatie. Ze waren niet verplicht om te kiezen, en alles was verzoenbaar. Als er een economische groei is, die bovendien van buitenaf komt, is het gemakkelijk zowel sociaal als economisch te zijn. Als het echter minder goed gaat, vervallen ze al gauw in de oude gewoonten door ofwel de zaken op hun beloop te laten, ofwel terug te vallen op de core business.

De minister-president poogt nu het middenveld te omarmen. Hij zegt de syndicalist van de belastingbetaler te zijn. Dat is zijn groot betoog. Hij wordt dan heel boos als de gemeenten hun belastingen moeten verhogen omdat de fameuze belastingverlaging, die op een zeker niveau is doorgevoerd, door de gemeenten moet worden opgevangen. Zij krijgen immers nieuwe taken en verantwoordelijkheden, zonder dat daar een evenredige verhoging van de middelen tegenover staat.

De voorzitter : Minister-president Dewael heeft het woord.

Minister-president Patrick Dewael : Mijnheer Van Rompuy, dit wil ik even rechtzetten, want het is alweer niet ernstig. Het geheel van alle lastenverhogingen door de gemeenten, waarvan er naar verluidt nogal wat door CD&V-burgemeesters zijn doorgevoerd, vormt een nieuwe manier van oppositie voeren. Ze verhogen de gemeentelijke belastingen om het Vlaams en federaal effect aan te tasten. (*Rumoer bij de CD&V*)

De heer Luc Van den Brande : U bedoelt de VLD-schepenen van Financiën.

Minister-president Patrick Dewael : Die gemeentelijke lastenverhogingen behoren uiteraard tot de gemeentelijke autonomie, maar persoonlijk betreur ik ze. In het totaal bedragen ze nog geen 60 percent

van de lastenverlaging waar u altijd al zo denigrerend over deed. En dan heb ik het nog maar over de afcentiemen alleen. De 10 miljard frank die we daarvoor hebben uitgetrokken, compenseert ruimschoots wat de gemeenten aan fiscale verhogingen hebben doorgevoerd.

In 2002 zijn de federale en Vlaamse lastenverlaging voor de Vlaamse burger samen goed voor bijna 100 miljard frank. Dat is wat u van mij onderscheidt. U maakt ook in de oppositie heel duidelijk dat de fiscale verlaging voor u geen prioriteit is. Tijdens de bespreking van de Septembeerklaring, toen ik u vroeg wat u dan wel zou doen, had u de moed te zeggen dat CD&V nooit tot die lastenverlagingen zou zijn overgegaan. Dat illustreerde het onderscheid tussen paars-groen en de oppositie.

De heer Eric Van Rompuy : Dit antwoord is een minister-president onwaardig, want het is een partijpolitiek antwoord. U moet instaan voor het algemeen belang. Paars-groen is een optelsom van individuele eisen. Op dit ogenblik presteert u op een aantal terreinen, maar in de opiniepeilingen vandaag zie ik dat de mensen u beginnen door te hebben. Mijnheer Dewael, u bent de minister-president van het 'schoon weer'. Als de werkloosheid stijgt, als er economische crisis is, als bedrijven sluiten, als de mensen sociaal weerbaar moeten worden, dan moeten de accenten daar worden gelegd. Daartoe is paars-groen niet in staat. Goed besturen is meer dan een optelsom van individuele belangen.

Links en rechts bestaat nog, en dat zal in de komende jaren ook naar voren komen. Paars is een constructie van individuele eisen. Er is geen synthese, geen mens- en maatschappijbeeld. Het concept werkt niet omdat het een heterogene bende is, die zichzelf bij elkaar houdt door meer geld uit te geven en een aantal beloftes te doen. Dat onderscheidt ons wezenlijk van u, mijnheer de minister-president. Wij vinden ook dat er een lastenverlaging moet komen, maar dat niet alleen. We moeten de mensen ook weerbaarder maken in tijden van economische crisis. Er moet worden geïnvesteerd in de diepte. U bent een regering van de korte termijn. Op middellange termijn ben ik ervan overtuigd dat dit een regering zal blijken van improvisatie en onverantwoordelijkheid, die, als het slecht weer is, niet meer in staat is om te besturen. (*Applaus bij de oppositie*)

De voorzitter : De heer Denys heeft het woord.

De heer André Denys (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister-president,

Denys

dames en heren ministers, collega's, ik zal proberen om opnieuw tot de essentie van het debat te komen. Er zijn twee essentiële vragen : is deze begroting, aangezien ze voor 11 september werd opgemaakt, voorzichtig genoeg om rekening te houden met de economische terugval ? Is de omvangrijke lastenverlaging de juiste beleidskeuze ?

Wars van de politieke tegenstellingen is er een constante in de voorbije 10 jaar van zelfstandig Vlaams begrotingsbeleid. We hadden en hebben steeds ministers van begroting gehad die voorzichtig omgaan met de Vlaamse financiën. Toenmalig minister Demeester had met haar euromeesternorm een langetermijnaanpak die moest leiden tot schuldafbouw en uitgavenbeheersing. Het nadeel daarvan was een totaal ondoorzichtig politiek debat omdat deze norm een andere benadering inhield dan wat ons werd opgelegd in het kader van het stabiliteitspact. Alleen de specialisten van de SERV en van het kabinet van toenmalig minister Demeester konden nog volgen.

De huidige aanpak, die gebaseerd is op het volgen van de strengste norm van de Hoge Raad van Financiën en het halveren van de schuld tegen het einde van de legislatuur, doet geen afbreuk aan het voorzichtigheidsprincipe en heeft het grote voordeel dat het debat iets transparanter is geworden.

De regering beëindigde haar begrotingsconclaaf op 9 september en ging uit van een economische groei van 2 percent en een inflatie van 1,8 percent. Op dat ogenblik was dat een zeer voorzichtige aanpak. In juli en augustus ging het federaal planbureau nog uit van een BBP-groei van 2,8 percent in 2002. Rekening houdend met een iets sterkere groei van het BNI door positieve ruilvoeteffecten was de 2 percent op 9 september zeer voorzichtig.

Ik ben het er mee eens dat intussen alle groei prognoses werden bijgestuurd. De Europese Commissie rekent voor 2002 met een groei tussen 0,7 en 1,9 percent. Daardoor stelt zich de vraag of de Vlaamse regering niet onmiddellijk, alvorens de begroting in het parlement in te dienen, de begroting had moeten wijzigen ? Ik kan mij vergissen, maar ik heb nog nooit meegemaakt dat een regering na het beëindigen van een begrotingsconclaaf, haar fundamentele begrotingsgegevens wijzigt in het vooruitzicht van het parlementaire begrotingsdebat. Iedere begrotingsminister relateert de groei prognoses en verwijst naar de begrotingscontroles voor wijzigingen, aanpassingen en actualiseringen. De ge-

volgde werkmethode is dus correct en verloopt volledig volgens de bestaande politieke traditie.

Toch was dit alles voor de VLD-fractie onvoldoende. Wij wilden de garantie dat er geen ongelukken konden gebeuren. Wij waren verontrust over een uitgelekte nota van het Rekenhof waarin een ontsporing van 40 miljard frank vermeld stond. Minister Van Mechelen heeft in de commissie onze ongerustheid weggenomen. Op een glasheldere manier heeft hij aangetoond dat de mindere groei maximaal en ruim bemeten kan leiden tot een gat van 10 miljard frank. Natuurlijk wensen wij geen gat van 10 miljard frank. We weten dat het overbruggen van een dergelijk bedrag tijdens een begrotingscontrole geen eenvoudige klus is, zeker niet als de begrotingscontrole pas plaatsvindt in april of mei 2002.

Daarom hebben we aangedrongen op bijkomende maatregelen. We hebben die gekregen. Er komt een bijblad met een zogenaamde conjunctuurbuffer. Ik weet dat collega Van Rompuy de procedure ervan heeft betwist, maar inhoudelijk komt het neer op het onmiddellijk inspelen op het principe van de voorzichtigheid. Op onze vraag komt er ook een vervroegde begrotingscontrole.

Omwille van het streng opvolgen van iedere uitgave door de begrotingsminister, zijn we ervan overtuigd dat elke vorm van paniek zaaien uit den boze is. Het begrotingsbeleid is onder controle, we blijven binnen de strengste norm van de Hoge Raad van Financiën en we behouden zelfs een voor-sprong op het tijdspad dat moet leiden tot de halvering van onze schuld tegen het einde van de legislatuur. In 2002 zullen we starten met een schuld van 181 miljard frank op een totale begroting van 680 miljard frank. Laten we dit eens vergelijken met de federale begroting : die beslaat 4.600 miljard frank aan middelen en meer dan 11.000 miljard frank aan schuld. Ik weet wel dat de vergelijking niet helemaal opgaat, maar het is goed om de zaken wat te relativeren aan de hand van de ware context. Financieel blijft Vlaanderen dus zo gezond als een vis.

De VLD is trouwens niet de enige die dit zegt. Het wordt erkend door het ratingbureau Standard & Poor's. De rating AA+ wordt herbevestigd. Méér zelfs, er wordt gezegd dat een ratingbureau normalerwijze nooit een hogere rating toekent aan een deelstaat dan aan een federale staat. Nu blijkt dat dit na Lambermont wel eens zou kunnen veranderen omwille van onze grotere fiscale competentie en bevoegdheid en doordat Vlaanderen Europese ministerraden heeft mogen voorzitten. De kans be-

Denys

staat dat we de hoogste rating behalen : AAA. Dat zou een glansrijke sociaal-economische en financiële erkenning zijn, waardoor onze internationale geloofwaardigheid sterk zou toenemen.

Onze fiscale autonomie leidt tot Vlaamse lastenverlaging. De Vlaamse regering neemt daartoe drie maatregelen in haar begroting 2002 : het wegwerken van de discriminatie van de stiefkinderen inzake successierechten, het verminderen en het meeneembaar maken van de registratierechten en het afschaffen van het kijk- en luistergeld. De Vlaamse regering beschikt over nog andere instrumenten om een eigen fiscaal beleid te voeren. Dankzij het Lambermontakkoord kunnen we vanaf 1 januari 2002 algemene belastingverminderingen invoeren in de vorm van forfaitaire kortingen, al dan niet gedifferentieerd per belastingschijf. Wij kennen op het vlak van de mobiliteit de fiscale instrumenten zoals de verkeersbelasting, de BIV en het Eurovignet. Deze instrumenten werden niet gebruikt omdat de Vlaamse regering een zeer belangrijke lastenverlaging doet met het afschaffen van het kijk- en luistergeld. De budgettaire omvang, namelijk 18 miljard frank, is substantieel. Ook het effect voor de burger is niet te onderschatten : een gezin zal tussen 8.000 en 14.000 frank minder moeten betalen. Voor vele gezinnen is dat een aanzienlijk bedrag dat van doorslaggevende aard kan zijn om de eindjes aan elkaar te knopen.

Juist omwille van het belang voor de gezinnen begrijp ik de tegenstand van de CD&V-fractie niet. Het is nochtans de partij die zich graag uitgeeft als gezinspartij. Trouwens, de tegenstellingen in het desbetreffende alternatieve discours van de heer Van Rompuy zijn veelbetekenend. De ene week verkoopt hij het niet-afschaffen van het kijk- en luistergeld als middel om meer geld aan het onderwijs te geven. De andere week moet het naar milieu gaan. Vorige week nog wilde hij dat geld investeren in een vliegtuigmaatschappij.

Er is maar één constante in uw alternatieven, mijnheer Van Rompuy : u wilt gewoon méér geld uitgeven. Enerzijds verwijt u de Vlaamse regering dat ze haar uitgavenspiraal niet onder controle heeft. Anderzijds wilt u een lastenverlaging vervangen door nog meer uit te geven. Ik begrijp deze christen-democratische redenering niet. Dit is oppositie om de oppositie.

Ik ben ook nogal verrast over de reacties van Agalev op de lastenverlaging. De heer Sannen heeft in de commissie het duurzame karakter van deze las-

tenverlaging in vraag gesteld. Ik herinner me zijn opmerking nog : 'We zouden met dat budget veel andere nobele doelstellingen kunnen nastreven.' Ik heb de indruk dat hij lastenverlaging nog steeds te veel beschouwt als een cadeau. Ik wil erop wijzen dat voor ons lastenverlaging een onmiskenbaar instrument is in de strijd tegen de economische terugval.

Op een economische terugval kan op drie manieren worden gereageerd. Ten eerste kan men doen alsof er niets aan de hand is en op basis van peptalk proberen iedereen te overtuigen dat alles goed blijft gaan. Ten tweede kan men, zoals de CD&V-oppositie, paniek zaaien. Ten derde kan men doen wat de Vlaamse regering doet : een realistische politiek voeren gekoppeld aan een dosis voluntarisme.

De VLD-fractie pleit voor deze laatste aanpak. Geen peptalk, geen paniekzaaijerij, maar eerlijk zeggen hoe de zaken staan en de mouwen opstropen. Concreet vertaald naar een begrotingsbeleid betekent dit : het voeren van een zeer voorzichtig uitgavenbeleid gekoppeld aan lastenverlaging. Een economische terugval kan maar bestreden worden door in te spelen op het consumentenvertrouwen via het handhaven of het opvijzelen van de koopkracht, en het handhaven van de tewerkstelling via een alert concurrentievermogen van onze ondernemingen.

Fiscaliteit en andere economische ondersteunende maatregelen zijn hiervoor de aangewezen instrumenten. Zowel de federale als de Vlaamse regering hebben tot dusver belangrijke inspanningen geleverd om de koopkracht van de consumenten te verhogen via een verlaging van personen- en gezinsbelasting. Men heeft mij voorgerekend dat de inspanningen van de federale en de Vlaamse overheid samen, een lastenverlaging van 100 miljard frank betekenen. Het stopzetten of het afzwakken van deze maatregelen zou een klap toebrengen aan het vertrouwen van de consument. Het zou een economische dwaasheid zijn met verstrekkende gevolgen voor de tewerkstelling.

De Vlaamse regering moet onderzoeken hoe een bijkomende inspanning voor lastenverlaging kan worden geleverd om de tewerkstelling in onze bedrijven te ondersteunen. We hebben daarvoor met nieuwsgierigheid uitgekeken naar de concrete voorstellen van minister Gabriëls. Die zijn er uiteindelijk nog niet, maar we hopen dat hij inspiratie toont en op de proppen komt met concrete daden.

Denys

Collega's, ik wil niet ingaan op het uitgavenbeleid. Verschillende andere VLD-collega's zullen dit doen naar aanleiding van de besprekingen van de deelbegrotingen. Ik ben wel verrast te zien hoe snel sommige sectoren groeien, terwijl in de buitenwereld, mede onder impuls van de oppositie, de indruk ontstaat dat in die sectoren wordt gesaneerd. Ik heb het over de onderwijssector, de welzijnssector en de sector van het openbaar vervoer. Ook de gemeentedotaties groeien ongelofelijk snel. De uitgaven van die sectoren stijgen veel sneller dan de norm, die 2 procent bedraagt. De grootste stijger is de onderwijssector. De volgende is de welzijnssector. Op de derde plaats staan de subsidiëring van De Lijn en de dotaties aan de gemeenten. Collega's, de personen die de indruk wekken dat de Vlaamse regering met de lastenverlaging geld ontleent aan die sectoren, bezondigen zich aan grove intellectuele oneerlijkheid.

Mijnheer de voorzitter, de VLD-fractie is en wil een trouwe regeringspartner blijven. Wij zijn fervente voorstanders van het paars-groene beleid. Ik ontken echter niet dat door de economische terugval het besturen moeilijker zal worden in de volgende twee jaar. De oppositie heeft altijd al voorspeld dat deze paars-groene coalitie geen coalitie zou zijn voor moeilijke tijden. Ze zou immers nooit de moed hebben om onpopulaire maar noodzakelijke maatregelen te nemen. Ik geef eerlijk toe dat ik op een bepaald ogenblik ook mijn twijfels had. Ik moet dat zeggen. U weet dat ik altijd eerlijk en open ben. In verband met de discussie over de TBS-maatregel in het onderwijs, vindt mijn fractie vandaag nog steeds dat het sommige van onze coalitiepartners aan moed ontbrak om de noodzakelijke maatregelen hard te maken. *(Opmerkingen van de heer Jos Stassen)*

Sinds vorige week ben ik optimistisch gestemd. De politieke moed en de volwassenheid waarmee de Vlaamse regering en de paars-groene coalitie in het Vlaams Parlement omgaan met het toch wel zeer moeilijke dossier van DAT, is voor mij een zeer aangename verrassing. Het dossier is ongelofelijk moeilijk. Het misschien een van de moeilijkste dossiers van de jongste jaren. Iedereen leeft mee met de 12.000 slachtoffers van het faillissement van Sabena. *(Opmerkingen van de heer Eric Van Rompuy)*

Ik heb geen enkele politiek verantwoordelijke horen zeggen dat hij de sociale inspanningen in dat verband in twijfel trekt. Men heeft een solidari-

teitsinspanning geleverd die zijn gelijke niet kent. Het gevolg is dat de mensen die niet in de buurt van Zaventem wonen, daar kritische stemmen over horen uit andere sectoren en uit kleine bedrijven. Daar krijgen de faillissementen immers niet dezelfde aandacht en is de sociale begeleiding niet te vergelijken met die voor de ex-werknemers van Sabena. De moeilijkheidsgraad van het dossier en van het ogenblik mag ons echter niet beletten het hoofd koel te houden.

Al jaren voert Vlaanderen een economische politiek die erop is gericht te investeren in de omgeving. Vlaanderen voert een flankerend beleid dat zich niet vertaalt in participaties in bedrijven. Het was dus logisch dat de meerderheid in het Vlaams Parlement via een resolutie strenge voorwaarden stelde aan de participaties in een nieuwe en nog op te richten luchtvaartmaatschappij.

Ik heb de indruk dat sommigen in deze discussie een belangrijke zaak vergeten, namelijk dat de opdracht van een overheid niet hetzelfde is als een initiatief van particuliere beleggers of industriëlen. Ik ken veel industriëlen die in een zaak stappen als het slecht gaat en die een laagconjunctuur in een bepaalde sector gebruiken om goedkoop te investeren en te starten met gunstige werkingskosten. Goede industriëlen zijn bij uitstek mensen die durven risico's te nemen, die durven een gok te wagen. Goede overheidsbestuurders daarentegen, zijn bij uitstek mensen die geen risico's nemen met belastinggeld. Een minister mag nooit met het geld van een belastingbetaler gokken. Als de privé-sector zou afhaken omdat Vlaanderen niet participeert, dan grijpt ze naar een verkeerd alibi. Dan gelooft ze er zelf onvoldoende in om enig bedrijfsrisico te nemen.

In dit aartsmoeilijke dossier wil ik niemand wat verwijten, ook niet de federale overheid die gebukt gaat onder de zware last van de verantwoordelijkheid uit het verleden. Mijn steun en mijn bewondering gaan echter ontegensprekelijk uit naar de houding van de Vlaamse regering. Die bewondering heeft te maken met het feit dat ik het als Vlaams parlements lid voor de eerste keer meemaak dat een Vlaamse regering in een moeilijk dossier niet automatisch de agenda volgt van de federale partijgenoten. Hiertegen kan worden opgeworpen dat dit toch normaal is in een federale staatsstructuur. Ik heb het dit echter nooit meegemaakt.

In de vorige legislatuur was dit de grote frustratie van de toenmalige minister-president Van den Brande. Hoeveel keren heeft hij niet bedreigd een

Denys

eigen Vlaamse koers te zullen varen. Maar telkenmale moest hij inbinden als de federale premier, de heer Dehaene, het anders had beslist. Uit frustratie begon hij dan de Franstaligen te irriteren op momenten dat het niet nodig was.

Ik heb enigszins begrip voor zijn frustratie. Toch heb ik als overtuigde Vlaming liever de aanpak van minister-president Dewael : zoveel mogelijk praten met de Franstaligen, geen onnodige conflicten uitlokken. Maar als het onvermijdelijk tot een conflict komt, dan wordt ook niet afgeweken van de eigen Vlaamse koers.

De voorzitter : De heer Van den Brande heeft het woord.

De heer Luc Van den Brande : Mijnheer Denys, ik bewonder u van dag tot dag steeds meer. U slaagt erin volledig in te gaan tegen wat u gedurende jaren in het Vlaams Parlement hebt gezegd. Ik herinner me levendig dat u ons veel te genuanceerd vond bij de opstelling van de vijf resoluties. Waar is de tijd dat u stelde dat de volledige personenbelasting naar de deelstaten moest worden overgeheveld ? Hetzelfde gold voor de vennootschapsbelasting en de BTW. Iedereen in Europa is het erover eens dat deze laatste taks een Europese belasting is. Mijnheer Denys, ik heb een mateloze bewondering voor uw mentale lenigheid, een lenigheid die u ook op de fiets tentoonspreidt.

De karikatuur die u maakt, staat in volledige tegenstelling met de feiten. Het verdrag over de minderheden was een idee waarover op het federale niveau werd gesproken. De huidige federale regering gaat tussen haakjes veel verder dan de vorige. U weet bovendien zeer goed wat de taalregelingen in de faciliteitengemeenten waren. De vorige regering vroeg ten slotte uitdrukkelijk om een pak miljarden om aan de norm van Maastricht te voldoen. We hebben toen duidelijk gezegd hoever we wilden gaan.

Makker, hou toch op met dat wild geraas. Wat u zegt, steunt niet op de feiten. (*Applaus bij CD&V*)

De voorzitter : De heer Denys heeft het woord.

De heer André Denys : Mijnheer Van den Brande, we hebben samen strijd gevoerd inzake de resoluties. Ik heb u echter tientallen keren ondervraagd over uw strategie om ze te realiseren. U antwoordde daarop dat daarover niet met de federale rege-

ring zou worden gesproken. De zaak zou later worden behandeld.

Dat was eigenlijk het systeem-Dehaene. U mocht in de Vlaamse zandbak wat komen spelen. Als het echter over conflictdossiers tussen de Vlaamse en de federale overheid ging, dan beet u telkenmale in het zand. U zocht een uitlaatklep. U begon de Franstaligen te irriteren op ogenblikken dat dit niet nodig was. Minister-president Dewael doet het anders. Hij irriteert de Franstaligen niet. (*Rumoer*)

Als echter een conflict ontstaat tussen het Vlaamse en het federale belang, houdt hij en de hele Vlaamse regering voet bij stuk. Wij steunen deze nieuwe aanpak. (*Opmerking van de heer Luc Van den Brande*)

Collega's, deze aanpak zal Vlaanderen geen wind-eieren leggen. Ondanks zijn specifieke bevoegdheid legt premier Verhofstadt voldoende respect aan de dag voor de autonomie van de regio's. Het beste bewijs daarvoor is dat hij vorig weekend, tegen de wil van Spanje in, ervoor heeft geijverd de constitutionele regio's als waarnemer op te nemen in de Europese Conventie. (*Gelach bij CD&V en het VB*)

Dat siert hem en verdient onze grootste bewondering. De vertegenwoordiging van de regio's in de Conventie is voor Vlaanderen een kans om een grotere rol te spelen in de Europese eenwording. Mijnheer Van den Brande, u hebt hier altijd de mond vol van gehad, maar in de praktijk bent u geen stap verder geraakt.

De voorzitter : De heer Van den Brande heeft het woord.

De heer Luc Van den Brande : Mijnheer Denys, eens te meer blijkt u een goedgelovig man. Minister-president Dewael zal me niet tegenspreken.

De vraag van de regio's was als effectieve leden te zetelen in de Conventie. In Laken is beslist dat er zes waarnemers komen, geen effectieve leden dus. Twee daarvan zullen afgevaardigden zijn van de lokale gemeenschappen, twee van de regio's en twee van de constitutionele regio's. In de Verklaring van Laken wordt drie of vier keer de vraag gesteld of er niet moet worden nagedacht over een eventuele betrokkenheid van de regio's bij dit of dat. De tekst bevat 58 vraagtekens. Premier Verhofstadt stelt de vragen, de heer Dehaene zal de antwoorden wel geven. (*Applaus bij CD&V*)

De voorzitter : De heer Denys heeft het woord.

De heer André Denys : Mijnheer Van den Brande, iedereen weet dat de weg die u bewandelde, met name het Comité van de Regio's, een doodlopend spoor was. Daar ben ik zeker van. Het waarnemerschap in de Europese Conventie geeft Vlaanderen de kans een rol te spelen in de Europese eenwording.

De voorzitter : De heer Loones heeft het woord.

De heer Jan Loones : Mijnheer Denys, de aanwezigheid van de regio's in de Conventie is een verloren zaak. We hebben niet meer zoveel vertrouwen in de vertegenwoordigers van de constitutionele regio's. Dat was voor de N-VA ook de aanleiding om haar vertrouwen in dit staatsbestel definitief op te zeggen. De strijd voor een Vlaamse staat zal echter op lange termijn moeten worden gevoerd.

We hebben geen vertegenwoordigers meer in de regering. Niettemin blijven we het regeerakkoord steunen. We hebben het in grote meerderheid goedgekeurd en zolang de regering het uitvoert, geniet ze onze steun. Uiteraard zullen we haar wederwaardigheden kritisch volgen. Net omdat de N-VA geen afgevaardigde heeft in de Vlaamse regering, kan haar inbreng nog waardevoller zijn. Niemand zal ons kunnen verwijten dat we gebonden zijn aan mandaten. Dit is een eerste element. We zullen aan de hand daarvan onze stemhouding bepalen.

Nog een tweede element maakt het verschil met vroeger uit. We willen van onze Vlaamse partners dat ze op federaal niveau hetzelfde pakket verdedigen als hier het geval is. U hebt daarstraks deze verbintenis herhaald. Dit is van groot belang. Tot op heden heb ik hier weinig inbreuken op vastgesteld. Ik ben verheugd dat de fractieleider van de VLD dit nogmaals bevestigt.

De heer André Denys : Ik wens een correctie aan te brengen. Ik ben geen fractievoorzitter. De heer Vermeiren laat zich omwille van de begrafenis van een erescheper van Zaventem verontschuldigen. De VLD-fractie in het Vlaams Parlement is premier Verhofstadt dankbaar voor zijn inspanningen ten gunste van onze regio op Europees vlak. We zijn trots op minister-president Dewael en de hele Vlaamse regering voor de manier waarop zij in moeilijke dossiers, zoals het luchthavendossier, met de wil van het Vlaams Parlement rekening houden. Als blijkt van haar vertrouwen zal de VLD-fractie met grote overtuiging deze begroting goedkeuren. *(Applaus bij de meerderheid)*

De voorzitter : De heer Dewinter heeft het woord.

De heer Filip Dewinter (Op de tribune) : Collega's, ik vang dit betoog op een ongebruikelijke manier aan. Ik feliciteer de minister-president omdat hij deze keer het been heeft stijfgehouden en niet aan de druk van de federale regering en premier Verhofstadt heeft toegegeven om opnieuw Vlaams geld in de bodemloze put van een nieuw Belgisch luchtvaartavontuur te storten. Hij ging niet onmiddellijk in op het bevel van de heer Verhofstadt om 1 miljard frank aan DAT weg te schenken. Hij heeft achteraf krampachtig geprobeerd dat miljard toch kwijt te raken, eerst aan BIAC, nadien aan een TGV-station in Zaventem. We zouden hem graag wat meer in de rol van verdediger van de Vlaamse belangen en wat minder als slippendragers van de federale premier zien. Helaas gelden onze felicitaties alleen voor het DAT-dossier. Voor het overige stellen we vast dat hij in de boosheid volhardt en te netjes binnen de krijtlijnen aan de paars-groene coalitie blijft.

Voor de rest ben ik minder positief en vleiend over het beleid van zijn regering. Het is reeds door de fractieleider van CD&V gezegd. De wittebroodsweken van de coalitie zijn al een hele tijd voorbij en de interne ruzies en strubbelingen zijn vandaag duidelijk. Ik heb gemerkt hoe de ad-interimfractieleider van de VLD, de heer Denys, tegen Agalev is te keer gegaan, dat hoffelijk blijft en zich net nog kan intomen om de VLD-fractieleider niet te lijf te gaan. De strubbelingen stapelen zich op. De economische toestand is de voorbije maanden omgeslagen en heeft heel wat roet in het eten geegoid.

Deze sp.a-, Agalev- en Spiritistenregering had gehoopt ook de volgende twee jaar geschenken aan de respectieve achterban te kunnen uitdelen. De gebeurtenissen van 11 september hebben helaas stokken in de wielen gestoken. Het is een pijnlijke zaak en op dit punt heb ik wel leedvermaak. Heel deze paars-groene constructie is immers gebouwd op de afspraak dat men iedereen zijn pleziertjes zou gunnen. Dat kan natuurlijk alleen maar blijven duren zolang het economisch niet verkeerd loopt. Die politieke goednieuwsshow kan alleen maar worden voortgezet indien de economie u een helpende hand reikt. De Vlaamse regering heeft zich blijkbaar nog steeds niet neergelegd bij de nieuwe economische situatie ontstaan na 11 september. Ze heeft gekozen voor de struisvogelpolitiek, mijnheer Denys. Dat heeft niets te maken met paniekzaaiërij, wel integendeel. Het is belangrijk om vast te stellen dat men de kop in het zand steekt en hoopt dat alles vanzelf voorbij zal gaan. Het doet me wat

Dewinter

denken aan de Waalse socialist Mathot indertijd. Die zei ook dat de overheidsschuld er vanzelf was gekomen en vanzelf zou verdwijnen. De Vlaamse regering huldigt een beetje dezelfde strategie. Ze heeft blijkbaar een eigen economische waarheid. Ze leeft in een soort economische luchtbel.

Op 9 september 2001, twee dagen voor de feiten die een wereldwijde economische impact hebben gehad, kondigde de minister-president aan dat de begroting 2002 een overschot van meer dan 10 miljard frank zou kennen. Deze begroting werd opgesteld uitgaand van een economische groei van 2 percent. Een overschatting, want ondertussen heeft minister Van Mechelen zelf het over maximaal 0,8 percent, terwijl het VBO gewaagt van 0,6 percent in het beste geval. We stellen vast dat de werkloosheid in Vlaanderen sneller stijgt dan bijvoorbeeld in het buitenland. In oktober 2001 waren er 17.000 werklozen meer dan in oktober 2000. Het consumentenvertrouwen daalt in Vlaanderen duidelijk sneller dan in het buitenland. De industriële investeringen dalen. Het aantal faillissementen stijgt helaas opnieuw meer dan tijdens de vorige twee jaar. Dit jaar zal er sprake zijn van ongeveer 3.600 tot 3.800 faillissementen. Vorig jaar ging het over ongeveer 3.400 tot 3.500.

De economische groeivertraging zal er voor zorgen dat er in Vlaanderen in totaal ongeveer 15 miljard frank aan inkomsten minder voorhanden zullen zijn. Ondertussen houdt de Vlaamse regering er onvoldoende rekening mee dat de afschaffing van het kijk- en luistergeld – waar we overigens achter staan, laat daar geen onduidelijkheid over bestaan – toch wel 20 miljard frank zal kosten. Er is de discussie over de verlaging van de registratierechten, waarbij het Rekenhof stelt dat de minderontvangsten kunnen oplopen tot meer dan 10 miljard frank. In uw begroting wordt slechts voor 2 miljard frank aan minderontvangsten ingeschreven. U rekent daar op het terugverdieneffect, waarover het debat reeds werd gevoerd.

De Vlaamse begroting is ondertussen geëvolueerd van een overschot van 10 miljard frank, op 9 september, naar een evenwicht, om ondertussen een tekort van 10 miljard frank, dat u zelf wellicht toegeeft, te bereiken. Ondertussen schrijft diezelfde regering een provisioneel krediet van 12 miljard frank in om de gevolgen van een verslechterende economische situatie op te vangen. Woensdag wordt er gestemd over de begroting, en donderdag stemmen we al over een voorstel van decreet dat deze kunstgreep, dit krediet mogelijk moet maken.

Hiermee, minister Van Mechelen, geeft u in feite toe dat uw begroting niet correct is.

Minister Dirk Van Mechelen : Mijnheer Dewinter, mag ik hier een kleine technische correctie aan toevoegen ? Het gaat over een provisioneel krediet van 5,5 miljard frank, dus helemaal niet van 12 miljard frank. Het is de bedoeling dat we, zoals vorig jaar, niet-benutte middelen aanwenden via het Fonds voor de Financiering van Eenmalige Uitgaven. De optelsom van deze niet-gebruikte middelen bedraagt waarschijnlijk 15 tot 16 miljard frank.

De heer Filip Dewinter : Ik neem daar akte van, maar dat doet niets af aan het feit dat, na het stemmen over een begroting op woensdag, er donderdag reeds een decreet moet komen waarin men impliciet toegeeft dat er een probleem is. Men geeft toe dat men extra middelen nodig zal hebben om de foute situatie ontstaan in de begroting doordat men geen rekening hield met de economische groeivertraging recht te zetten.

Mijnheer de voorzitter, collega's, bij de meerderheidspartijen bestaat er ongerustheid over deze begroting en over de toekomst van deze regering. Dit bleek een aantal weken geleden toen de fractieleider van Agalev, de heer Sannen, in een kranteninterview de historische woorden uitsprak : 'Wie een begrotingsput graaft, moet hem ook dichten.' Voorts zei hij ook : 'Met hun vele beloften van lastenverlaging hebben minister Stevaert en minister-president Dewael een Vlaamse begrotingsput gegraven. Zij moeten er dan ook voor zorgen dat deze gedicht wordt, en dit zonder te raken aan de beloften die aan Agalev werden gedaan bij de uitbreiding van de Vlaamse regering.'

Met uitzondering van de laatste zin, die ik voor rekening van de heer Sannen en zijn partij laat, is deze analyse mijns inziens inderdaad correct. Ten eerste belooft men veel meer dan men uiteindelijk geeft. Ten tweede is het zo dat wie dingen belooft, ook moet zorgen dat er geld voor is.

De heer Sannen heeft ook nog een andere belangrijke uitspraak gedaan. Ik citeer hem opnieuw : 'De burger heeft al vaak genoeg moeten opdraaien voor het feit dat de politici meer geld uitgeven dan ze in werkelijkheid hadden.' Dat zijn dus de woorden van de heer Sannen, fractieleider van de meerderheidspartij Agalev.

Met zijn uitspraken verwoordt de heer Sannen perfect het gevoel dat bij heel wat burgers leeft en hier ook door de oppositie wordt verwoord. Met zijn uitspraken maakt hij voor een stuk ook komaf met

Dewinter

de sinterklaasambities die worden gekoesterd door minister-president Dewael en minister Stevaert. De vertraging van de economische groei zal deze bonte coalitie verplichten om keuzes te maken in plaats van een morgen-scheert-men-gratispolitiek te voeren.

De heer Sannen spreekt niet alleen profetische woorden ; hij geeft tevens aan wat heel wat Vlamingen over dit onderwerp denken. Beloften die door bepaalde Vlaamse ministers werden gedaan, zullen niet worden ingevuld. Op de afschaffing van het kijk- en luistergeld kan men nog moeilijk terugkomen. Ik hoop dat men dat ook niet doet. Voor het overige is het zeer de vraag in hoeverre de vermindering van de registratierechten ook daadwerkelijk zal worden uitgevoerd.

Ondertussen weten we overigens wat die Vlaamse belastingverlagingen in de praktijk waard zijn. De belastingverlaging van 2.500 frank, nu deels vervangen en verhoogd met die afschaffing van het kijk- en luistergeld, wordt uitgehold door een belastingverhoging van gemiddeld 1.600 frank door gemeenten en provincies. Het is en blijft een vestzak-broekzakoperatie.

Dat dit een vooraf geplande en georganiseerde strategie is van de meerderheid, blijkt uit het feit dat in die provincies waar de provinciale belastingen worden verhoogd, uitgerekend quasi dezelfde partijen als in deze meerderheid in het Vlaams Parlement aan de macht zijn. In Antwerpen, in Limburg en in verschillende andere provincies waar men de provinciale belastingen verhoogt, is ook de VLD de leidende partij van de provinciale coalitie. Dit toont aan dat men dit als partij heeft gepland. Wat men geeft als Vlaamse regering, neemt men terug via provinciaal en gemeentelijk verhoogde belastingen.

De Vlamingen mogen zich in dit verband geen zand in de ogen laten strooien. Die Vlaamse belastingverlaging lijkt uit te draaien op een soort hocus-pocustovertruc of op een vestzak-broekzakoperatie, waarbij de hand van de Vlaamse regering geeft, terwijl de hand van de gemeenten en de provincies neemt.

Mijnheer de minister-president, het leven zag er bij het begin van deze legislatuur voor u zeer rooskleurig uit. Er was geen economische crisis. Er waren nog geen oekazes van federaal premier Verhofstadt. Die zijn pas later gekomen. Er was aanvankelijk nog geen tegenwerking vanuit Wallonië.

De begroting was in evenwicht. Beter nog, er was geld op overschot om allerlei projecten te financieren. Ondertussen stellen we vast dat er van de bijkomende beleidsruimte van bijna 100 miljard frank die u ten gevolge van de economische groei in 2000 had verworven, uiteindelijk nog slechts 5,5 miljard frank resteert.

De fameuze privaat-publieke samenwerking komt niet van de grond. Van de belofte om één groot infrastructuurwerk in iedere provincie te realiseren, horen we nauwelijks nog iets. We horen alleszins absoluut niets over de financiering van deze projecten.

Hoe zit het met belangrijke structuurwerken als de IJzeren Rijn en de uitdieping van de Schelde, die op Nederlandse verdragingsmanoeuvres blijft stuiten ? Wat is de stand van zaken aangaande het Antwerpse Masterplan ? Hoe zit het met de ontsluiting van Zeebrugge ? Hoe zit het met de valorisatie van de regionale luchthavens ?

Kan de Vlaamse regering uitleggen waarom ze lipdienst bewijst aan de fameuze kennisschappij, terwijl het relatieve aandeel van het onderwijs in de begroting 2002 daalt ?

Hoe zit het met de doelstelling van de Vlaamse regering om tijdens deze legislatuur 15.000 nieuwe sociale woningen te realiseren ? Het zal met moeite een derde van dit aantal worden.

In de praktijk moeten we vaststellen dat de Vlaamse regering veel belooft, maar weinig realiseert. Hoe zit het met de Vlaamse korting op de vennootschapsbelasting ? Ik herinner me nog goed dat minister Gabriëls hier enkele maanden geleden heel fier mee uitpakte.

Ik zou nog een tijdje met deze inventaris kunnen doorgaan. Aangezien de conclusie nu reeds duidelijk is, zal ik dit niet doen. Van zodra het economisch wat moeilijker gaat, wordt Vlaanderen in een typisch Belgische neerwaartse sociaal-economische spiraal meegesleurd.

Tot nader order beschikt Vlaanderen nog steeds niet over de nodige instrumenten en hefboomen om een eigen fiscaal en sociaal-economisch beleid te voeren. Ik zal dit blijven herhalen.

Van de aangekondigde fiscale autonomie is met de Lambermontakkoorden weinig of niets in huis gekomen. We hebben het totaal aan eigen fiscale middelen van 7 percent tot 17 percent zien stijgen.

Dewinter

Is dit een vooruitgang ? (*Opmerkingen van de heer André Denys*)

Hier bestaat enige discussie over. Ik wil er gerust van uitgaan dat het om 20 percent gaat. Dit is op zich een vooruitgang. In andere federale staten bedraagt de fiscale autonomie meer dan 50 percent. Met 20 percent aan eigen financiële middelen hebben we tijdens deze onderhandelingen te weinig binnengehaald. Op fiscaal, economisch, sociaal en tewerkstellingsvlak blijft Vlaanderen de lijfeigene van de federale Belgische staat.

Hoewel de VLD dit vanuit de oppositie vaak heeft geëist, beschikt Vlaanderen inzake de personenbelasting nog steeds over geen enkele vorm van autonomie. Nu het economisch wat moeilijker gaat, vraag ik me af hoe we de Vlaamse economie en tewerkstelling zonder middelen of hefboomen kunnen stimuleren. Hoe kunnen we het hoofd bieden aan een economische crisis zonder de noodzakelijke hefboomen voor een remediëring ?

Tijdens zijn onafhankelijkheidscongres van vorige zaterdag heeft het Vlaams Blok het alternatief klaar en duidelijk uitgetekend. Alleen de volledige staatkundige onafhankelijkheid van Vlaanderen kan en zal ervoor zorgen dat we steriele discussies, zoals de discussies die hier het voorbije anderhalf uur weer eens zijn gevoerd, voor eens en voor altijd achter ons kunnen laten.

Ik zou in dit verband graag even verwijzen naar de verklaringen die de heer De Gucht in De Standaard van vorige vrijdag heeft afgelegd : 'België is niet erg groot, maar het zijn twee landen, twee publieke opinies, twee mentaliteiten. Elk dossier is communautair : gezondheid, postkantoren, politie en NMBS. In het begin wilde ik zoiets niet geloven, maar nu begin ik elke analyse met de vraag waar de communautaire weerhaken zitten.'

Net als in het stemrecht dossier, maakt de heer De Gucht hier blijkbaar dezelfde redenering als het Vlaams Blok. Het komt er nu nog op aan om de heer De Gucht ook met betrekking tot de oplossingen over de streep te trekken.

In hetzelfde interview verklaart de heer De Gucht evenwel schoorvoetend het volgende : 'Ik weet wel dat Vlaanderen nog steeds teveel toegeeft aan Wallonië om het land België in stand te houden.' Ondanks zijn schuldbekenenis, durft de heer De Gucht zijn pertinente en concrete redenering niet af te maken.

Het betreft hier nochtans een onvermijdelijke redenering. De heer Denys, die ik tijdens zijn oppositieperiode meer kon appreciëren dan nu, is er daarentoe ook bijna toe gekomen. Die redenering leidt onherroepelijk tot een pleidooi voor Vlaamse onafhankelijkheid.

Op communautair vlak heeft deze regering bijzonder weinig intenties, laat staan ambities. De Vlaamse belangen ziet ze niet of nauwelijks, zoals tijdens het tot stand komen van het Lambermontakkoord, of onlangs in het NMBS-dossier, en voor een deel ook in het DAT-dossier, hoewel we haar op dat punt het voordeel van de twijfel willen geven. Ze ziet de Vlaamse belangen zeker ook niet in de Vlaamse Rand en in Brussel.

We zijn halfweg de zittingsperiode van dit parlement, maar de minister bevoegd voor de Vlaamse Rand, Robert Anciaux, is er nog niet in geslaagd een behoorlijk actieplan op te stellen. Het zou er komen na de kerstperiode, misschien tegen het einde van het jaar.

Minister Bert Anciaux : Waarom noemt u me Robert ?

De heer Filip Dewinter : Mijnheer Anciaux, u hebt het toch graag wat populair ? Ik kan u ook 'mijnheer 2,7 percent' noemen, natuurlijk. Dat is immers het resultaat dat uw partij in de opiniepeiling van La Libre Belgique nog haalt. Deze regering telt dus twee ministers van een partij die nog 2,7 percent vertegenwoordigt. Per 1,35 percent is dat één minister. Fantastisch ! Dat is in Vlaanderen nog nooit gepresteerd. Als democraten moeten we daar toch eens bij stil staan. Misschien hoort u die naam wel liever.

Mijnheer 2,7 percent heeft met zijn partijtje in het regeerakkoord laten inschrijven dat hij de splitsing eist van het kiesarrondissement Halle-Vilvoorde. Daarvan is tot nader order echter geen sprake. Er is nog altijd geen ernstig woonbeleid dat anderstalige inwijkelingen ontmoedigt en jonge mensen aan betaalbare prijzen in hun geboortedorpen houdt. Er is nog altijd geen einde gekomen aan de actieve inmengingspolitiek van de Franse Gemeenschap in Halle-Vilvoorde. Nochtans staat diezelfde mijnheer 2,7 percent te trappelen om een genereus samenwerkingssakkoord te ondertekenen met diezelfde Franse Gemeenschap.

We kunnen dus niet anders dan vaststellen dat de regering het voor Vlaams Brabant en Brussel, met destijds de heer Sauwens, nu de heer Anciaux en binnenkort misschien met een NV-A-er, en voor

Dewinter

Binnenlandse Zaken met de heer Van Grembergen, vele malen slechter doet dan haar voorgangers. Terwijl de heren Van den Brande en Peeters, respectievelijk van de toenmalige CVP en SP, nog inspanningen deden en ten minste een schijn van Vlaamsgezindheid wisten op te houden, doen de heren Anciaux en Van Grembergen, de Spiritisten van dienst, zelfs dat niet meer.

Ook voor Brussel hoofdstad durft deze regering geen vernieuwend beleid te voeren. Ze moddert maar wat aan en koester geen enkele ambitie. Ze weigert substantieel te investeren in Brussel. Hoe zit het met het Vlaams woonbeleid in Brussel? Hoe zit het met het Vlaams gezondheidsbeleid in Brussel? Ik merk er zeer weinig van.

Wat bijzonder ergerlijk is, dames en heren van de gewezen VU&ID-fractie, is dat dit communautair en Vlaams non-beleid tot op heden wordt gesteund door alle facties van de oude VU&ID-fractie. Dat is immers wat de heer Loones zei. Het verwondert me overigens, want nu er een nieuwe wind waait door een deel van deze fractie, had ik verwacht dat sommigen ook de moed en de overtuiging zouden hebben om het beleid van mijnheer 2,7 percent en zijn collega Van Grembergen af te straffen, en te doen wat ze zeggen op congressen, in persmededelingen en in stoere verklaringen in de media, namelijk een radicaal Vlaams-nationaal beleid te voeren. Zo'n beleid wordt uitdrukkelijk niet gevoerd door de heren Anciaux en Van Grembergen, en zeker niet door deze, op het punt van de Vlaamse belangen ambitieuze Vlaamse regering.

Morgen houden we hier de stemming over deze begroting. Wenst u overeenkomstig uw door ons geapprecieerde radicaal onafhankelijkheidsprogramma te handelen, dan moet u tegen deze begroting én tegen deze regering stemmen! Laat het voor eens en altijd duidelijk zijn dat het hier gaat om het niet kiezen voor een interne financiële regeling die u uiteindelijk met handen en voeten bindt aan een onvoorwaardelijke steun aan deze Vlaamse regering die het woord 'Vlaamse' in feite niet waard is. Uw stemgedrag van morgen zal in die zin uiteindelijk bepalend zijn voor de geloofwaardigheid van uw verschillende geledingen.

De voorzitter : De heer Loones heeft het woord.

De heer Jan Loones : Er is natuurlijk een groot verschil tussen uw en onze partij. Wij proberen binnen een consequente houding te leven met onszelf en met wat we vroeger hebben gedaan. We hebben

dit regeerakkoord goedgekeurd en willen het helpen uitvoeren. Het spreekt echter vanzelf dat we de regering niet langer zullen volgen indien zij van dat akkoord afwijkt. Denkt u nu werkelijk dat we door een toevallige uitslag van een ledenreferendum plotseling zullen verloochenen wat we gisteren hebben aangekleefd? Ik dacht in elk geval dat iedereen in dit parlement tevreden zou zijn met een bijkomend geweten over het regeerakkoord. Mijns inziens is dit een politiek veel relevantere houding dan het zomaar uit een regering stappen omdat het gezicht van bepaalde ministers ons niet langer zou aanstaan.

Er is nog een verschil. We hebben met de N-VA een weg uitgestippeld naar Vlaamse onafhankelijkheid en we zijn vastberaden die weg te volgen. Welnu, ik durf met u een weddenschap aan te gaan over wie de beste bijdrage zal hebben geleverd om het uiteindelijke doel te bereiken: u met een totale blokkerings- en verrottingsstrategie of wij met een strategie waarbij we zullen samenwerken met anderen? Dit is een totaal verschillende opstelling.

Tot slot nog iets dat misschien nog onvoldoende gebleken is. Vanzelfsprekend vinden we niet dat het regeerakkoord reeds uitgevoerd is. Daarom zullen we de klemtonen leggen op het onderdeel dat voor ons het meest gevoelig is, namelijk het institutionele onderdeel waarvan we natuurlijk vinden dat het regeerakkoord vandaag onvoldoende tot uitvoering is gekomen. We zullen echter nog voldoende kansen krijgen om daarop te wijzen.

De voorzitter : De heer Van Rompuy heeft het woord.

De heer Eric Van Rompuy : Mijnheer Loones, in de commissie heeft de heer Vandembroeke brandhout gemaakt van de begroting. Ik heb het verslag hier voor mij liggen. Hij had het daarbij onder meer over de kostprijs van het leerplichtonderwijs dat helemaal niet gerealiseerd werd en over het feit dat onderwijs absoluut geen prioriteit meer is. Het besluit van zijn schitterende exposé was dat hij deze begroting niet zou goedkeuren. Heeft hij daarbij in eigen naam gesproken? Of was dat in naam van de N-VA? Heeft de N-VA nog wel een woordvoerder?

De heer Jan Loones : Mijnheer Van Rompuy, ik ben bereid die vragen te beantwoorden vermits we duidelijk van plan zijn onze stemhouding te laten blijken.

Had u mijn uiteenzettingen in de commissie voor Openbare Werken gelezen, dan zou u vastgesteld

Loones

hebben dat we ons op een aantal punten zorgen maken over de uitvoering van het regeerakkoord. Met betrekking tot openbare werken stellen we bijvoorbeeld vast dat geslabakt wordt in de uitvoering van wat in de beleidsnota was uiteengezet. We hebben in dit verband gewezen op de houding van de minister vice-president die gezegd heeft dat hij zelf beperkt is in de uitvoering van wat hij zichzelf als doel gesteld had. Hij wees daarbij op de uiteenliggende bevoegdheden en op de doelstellingen die nog moeten worden gehaald met betrekking tot de strijdpunten met het federale niveau.

Het spreekt dus vanzelf dat we een houding zullen aannemen die veel kritischer zal zijn dan vroeger. Dit zal morgen duidelijk uit onze stemhouding blijken.

Ik kan u tot slot stellen dat het hier in elk geval om een algemene N-VA-houding gaat.

De heer Filip Dewinter : Mijnheer Loones, uw uitleg klinkt niet geloofwaardig en u weet dat. Er is een intern financieel akkoord over de verdeling van de poen van de VU. U krijgt geld zolang u de ministers Van Grembergen en Anciaux, de heren van 2,7 percent, steunt. Dat maakt u ongeloofwaardig. Als u kiest voor een onafhankelijk Vlaanderen en voor een radicaal Vlaams-nationaal programma, dan kunt u deze regering, die de handlanger is van Lambermont, niet steunen. Deze regering voert een non-beleid in Vlaams-Brabant en Brussel, ze verdedigt de Vlaamse belangen niet en zal dat nooit doen. Heb de moed van uw overtuiging, mijnheer Loones, en stem op een symbolische manier tegen deze begroting.

Toen het in de commissie Openbare Werken over het NMBS-dossier ging, vroeg u om te noteren dat u afwezig was, omdat u van uw fractie daarover geen uitspraak mocht doen. Doe toch niet mee met die spelletjes. De heer Vandebroeke verliet de commissie voor Begroting op het moment van de stemming en liet zich vervangen door zijn fractieleider, omdat hij wilde tegenstemmen. Anders zou de begroting niet goedgekeurd zijn.

Laten we niet aan politieke politicienne doen, zoals uw fractie nu doet. Laten we helder en open zijn en onze standpunten durven vertalen in ons stemgedrag. Ik doe deze oproep aan de hele VU&ID-fractie, en heel specifiek aan de mensen die ze vertegenwoordigt.

De voorzitter : De heer Loones heeft het woord.

De heer Jan Loones : Mijnheer Dewinter, wij kiezen niet noodzakelijk voor de gemakkelijkste oplossing. Ik geef toe dat het niet altijd even gemakkelijk zal zijn om onze houding naar buiten te brengen.

Ik aanvaard echter niet dat u onze geloofwaardigheid in twijfel trekt. We maken op dit ogenblik deel uit van een fractie. We pogen vanuit het regeerakkoord een aantal consequente houdingen aan te nemen. Die hebben niet rechtstreeks te maken met de financiële regeling, maar nog minder met de steun aan ministers in een regering.

De financiële regeling gaat het Vlaams Parlement aan, daar heeft de regering niets mee te maken. Het spreekt vanzelf dat, als we in een fractie zitten, we met die fractie werken. Ik weet dat u dat ergert. Als democraten houden we rekening met wat de meerderheid in die fractie beslist. Als een aantal stemgerechtigde leden in een commissie een andere mening heeft dan een meerderheid in de fractie, dan is het normaal dat men zich terugtrekt uit die bepaalde commissie. We nemen deze houding aan tot op het moment dat we ontslag nemen als effectieve leden van de commissie. Zover zijn we echter nog niet en zullen we, wat mij betreft, nog lang niet zijn.

De heer Filip Dewinter : Mijnheer de minister-president, u hebt het gehoord, de achillespees van uw regering bevindt zich ter rechterzijde van het half-rond. Niet het Vlaams Blok, wij zullen zoals steeds radicaal oppositie blijven voeren, maar daarnaast zit de VU&ID, de N-VA en Spirit. Die zijn intern zo verdeeld dat de bom hoe dan ook ooit zal barsten.

Mijnheer de minister-president, hou rekening met het politiek gewicht van de heer 2,7 percent en zijn collega. Hou er rekening mee dat de democratische legitimiteit van uw regering steeds meer in vraag wordt gesteld, en dat u op termijn niet meer kunt beschikken over een legitieme democratische meerderheid om het met deze club van Agalev, sp.a, VLD, N-VA, Spirit en wat weet ik nog meer, tot het einde van deze legislatuur in 2004 uit te zingen. Uw stilzwijgendheid spreekt voor zich : u neemt de bescherming van minister Anciaux niet op zich.

Mijnheer de minister-president, ik rond mijn betoog af aan de hand van een aantal uitspraken die u de jongste dagen deed over het vreemdelingenstemrecht. U zult vragen wat die met de begroting te maken hebben. Wel, ze hebben er niets en veel mee te maken. Een begrotingsbespreking is uitein-

Dewinter

delijk ook een mogelijkheid om het gehele beleid te evalueren. Het Vlaams Parlement moet dit actuele thema even kort durven aanraken. De belangen van Vlaanderen en die van Brussel staan erdoor immers opnieuw op het spel. De Vlaamse Brusselaars dreigen te worden geminoriseerd in hun eigen stad indien we, zoals Agalev en de sp.a het willen, het vreemdelingenstemrecht er met de karwats doorjagen.

Bovendien worden de belangen van Vlaanderen opnieuw geschaad. In Vlaanderen bestaat immers geen meerderheid voor het vreemdelingenstemrecht. Die bestaat zeker niet bij de bevolking, maar evenmin in het politieke Vlaanderen – voor één keer lopen beide samen, wat de jongste tijd trouwens maar heel zelden het geval is in dit land. Als het vreemdelingenstemrecht er komt, dan is dat omdat het ons wordt opgedrongen door Wallonië !

Mijnheer de minister-president, u hebt terzake een rol te spelen. Ik heb trouwens meer vertrouwen in de voorzitter van uw partij dan in u. De heer De Gucht is op dit punt een gewillig instrument in de handen van het Vlaams Blok. Hij is een soort telegeleid vehikel waarvan wij de afstandsbediening vasthouden. Hij doet wat hij moet doen en daarvoor zijn we hem heel dankbaar. Hij schiet het stemrecht af, omdat hij schrik heeft voor het Vlaams Blok. Hij is bovendien zo dom om dat in alle kranten toe te geven. Dankzij hem komt er dus geen stemrecht voor vreemdelingen in Vlaanderen. Voor het Vlaams Blok is dat prima, en wij danken hem daarvoor. Hij is de perfecte marionet van onze partij en zo hoort het ook. We zijn blij dat we als oppositiepartij die heeft af te rekenen met een cordon sanitaire en een isolement, erin slagen om de voorzitter van de grootste regeringspartij naar onze pijpen te doen dansen.

Mijnheer de minister-president, van u ben ik minder zeker in dit dossier, want ik ken uw ambities en intenties. Ik weet dat u de intentie had om het vreemdelingenstemrecht op te nemen in uw famous boekje waarvoor u zoveel tijd nodig had en waarin u de oppositie aanvalt – in de Vlaamse democratie anno 2001-2002 is het blijkbaar logisch om in een omgekeerde wereld te leven waarin de regeringsleider samen met de meerderheid de oppositie aanvalt. U beweert nu dat u niet van plan was dat stemrecht erin op te nemen, maar uit diverse krantenartikels is gebleken dat u dat wel was. In de Gazet van Antwerpen van gisteren stelt u trouwens dat het debat een kans moet krijgen. U vraagt zich daarbij af waarom er geen vreemdelin-

genstemrecht zou mogen komen mits aan een aantal voorwaarden is voldaan.

Ik herhaal dat ik meer vertrouwen heb in de voorzitter van uw partij dan in u. Ik wil u dan ook de wacht aanzeggen. We zullen vandaag bij hoogdringendheid een voorstel van resolutie voorleggen over het stemrecht voor vreemdelingen, zodat ook dit Vlaams Parlement vroeg of laat verplicht zal zijn om zich uit te spreken over het thema, ook al behoort het niet tot onze bevoegdheden. In het belang van Brussel en van de democratische besluitvorming in Vlaanderen – want dat is het enige wat ons interesseert – is het van cruciaal belang dat ook dit parlement een duidelijk standpunt inneemt. We moeten tonen dat we ons in deze zaak de wet niet laten stellen door enkele Waalse partijen, noch door een kleine minderheid in Vlaanderen van Agalev en de sp.a die het stemrecht er per se door wil halen, desnoods tegen de wil in van het Vlaamse volk en tegen de democratische wil in van de Vlaamse partijen !

Het is duidelijk dat onze partij dit begrotingsontwerp niet zal goedkeuren – en mijnheer Loones, dat we dit niet doen, is in overeenstemming met ons partijprogramma. (*Applaus bij het VB*)

De voorzitter : De heer Tobback heeft het woord.

De heer Bruno Tobback (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, dames en heren ministers, collega's, na al wat reeds gezegd is, zou ik heel kort kunnen zijn door te mee te delen met wie ik het wel en met wie ik het niet eens ben. Ik wil de heer Van Rompuy echter niet teleurstellen door niets over de begroting te zeggen.

Mijnheer Van Rompuy, ik vrees dat ik u sowieso zal moeten teleurstellen. Aan het verhaal van budgettaire scholastiek dat u hier al een maand voert, doe ik niet mee. Aan uw cijfers, punten en komma's en verwijzingen naar pagina's van verschillende rapporten hebben weinig mensen een boodschap. Ik wil zoals de heer Denys twee vragen behandelen. Ten eerste, is deze begroting voorzichtig ? Ten tweede, wat merkt de burger ervan ?

Op de eerste vraag moet ik positief antwoorden. Ik herinner me de discussie naar aanleiding van de Septemberverklaring nog. Wat u vandaag zegt, is daar in grote mate een herhaling van. Niemand heeft toen ontkend dat de begroting eigenlijk al achterhaald was, onder andere door de gebeurtenissen op 11 september. Niemand van de meerderheid heeft toen verborgen dat het de bedoeling was om de begroting aan te passen van zodra het dui-

Tobback

delijk werd wat de economische trend zou zijn. Deze regering heeft duidelijk gezegd dat ze met een vervroegde budgetcontrole in februari zou remediëren op een fundamentele en correcte manier. Ze heeft vandaag eigenlijk al een stap in die richting gezet met haar fameuze en weinig elegant gebrachte derde bijsturing.

Mijnheer Van Rompuy, de begroting bijsturen is niet moeilijk omdat zowel de vorige als de huidige Vlaamse regering altijd een voorzichtig pad heeft bewandeld. Ook tijdens deze regeerperiode hebben we jaar na jaar een voorsprong genomen op de HRF-normen. We hebben een voorsprong op het vlak van schuldafbouw en reserves. Dat betekent dat we zonder veel moeite na de zeven vette jaren, één of meerdere magere jaren aankunnen zonder dat dit de begroting of ons beleid in gevaar brengt. Ik ben daarover bijzonder verheugd. Ik ben ervan overtuigd dat deze regering geen begrotingen zal laten ontsporen, omdat ze dit in de eerste plaats niet wil.

De burger zal hier heel veel van merken tijdens het volgend jaar en heeft daar de voorbije jaren al heel wat van gemerkt. Een instrument als het Financieringsfonds laat toe dat we budgettair op het juiste spoor blijven en dat we ook in moeilijkere periodes kunnen blijven investeren. Het beleid waar deze begroting een illustratie van is, draagt dan ook in ruime mate onze goedkeuring weg. Volgend jaar zal men inderdaad nog merken dat er afcantiemen zijn geweest. Men zal echter ook merken dat het kijk- en luistergeld is afgeschaft. Men zal merken dat er heel veel is geïnvesteerd in openbaar vervoer, in infrastructuur voor zwakke weggebruikers en in verkeersveiligheid. Men zal merken dat de investeringen en de middelen voor cruciale beleidsdomeinen, zoals onderwijs, gevoelig stijgen. In onderwijs wordt er meer dan ooit tevoren geïnvesteerd.

Dat betekent niet dat we geen kritiek hebben op wat er gebeurt in het onderwijs. Het gaat misschien in te grote mate naar een bepaalde groep. Ik ben het ermee eens dat het statuut van de leerkracht moet worden verbeterd. Ik ben het er ook mee eens dat de aantrekkelijkheid van het beroep nog moet verbeteren en dat dat geld zal kosten. In de komende jaren zullen er bijkomende middelen naar onderwijs gaan. Er moeten dan ook inspanningen worden gedaan om tegemoet te komen aan de noden van de leerlingen, en zeker aan die van de meest kwetsbare.

Tijdens dit begrotingsdebat zullen een aantal personen van mijn fractie het nog verschillende keren hebben over de onderwijssector, de fiscaliteit en andere beleidsdomeinen. Ik heb immers niet de bedoeling om als fractievoorzitter het debat te monopoliseren.

De volgende jaren moet er dus meer geld naar de onderwijssector gaan. Een groot deel van dat geld moet worden besteed aan het oplossen van problemen van leerlingen. Vandaag stellen we nog steeds vast dat uit onderzoek blijkt dat onze leerlingen de beste van de wereld zijn. Dan is het natuurlijk des te schrijnender dat men nog steeds moet concluderen dat al te vaak kinderen uit kansarme gezinnen ten onrechte terecht komen in het bijzonder onderwijs. Geen enkel land, geen enkele samenleving, geen enkele gemeenschap en zeker de onze niet kan zich veroorloven om zo met haar menselijk kapitaal om te gaan. We zullen dus de regering in de context van het gelijkheidsdecreet vragen om hiertegen concrete en efficiënte maatregelen te nemen.

Ik vind het spijtig dat de heer Decaluwe reeds weg is. Hij heeft gelijk als hij zegt dat er een probleem is met het gebruik van de middelen voor huisvesting. Het Rekenhof heeft die opmerking ook gemaakt. Het is bijzonder pijnlijk te moeten vaststellen dat in bijna alle Vlaamse steden lange wachtlijsten bestaan voor sociale huurwoningen en dat de middelen waarin is voorzien, jaar na jaar niet volledig worden besteed. Het is schrijnend vast te stellen dat uit al die steden de klacht komt dat de socialehuisvestingsmaatschappijen met de huidige subsidieregeling en met de recente maatregelen niet in staat zijn nog projecten te starten die toegankelijk zijn voor mensen met een laag inkomen. Ik ben voorstander van een sociale mix inzake de sociale huisvesting en van initiatieven op een kleine, menselijke schaal.

Wie echter denkt dat hij het bestaan van die grote appartementsblokken uit het verleden kan ontkennen, is blind voor de realiteit. Hij is ook blind voor het feit dat die initiatieven en oude projecten nog steeds beantwoorden aan concrete noden van alleenstaanden en kleine gezinnen met een laag of onzeker inkomen. Die groep groeit en wij zullen niet accepteren dat ze aan haar lot wordt overgelaten. We zullen niet dulden dat zij in de handen van huisjesmelkers wordt gedreven, terwijl er op de begroting van de Vlaamse regering miljarden franken staan die niet worden gebruikt. De minister van Huisvesting zal er dus werk van moeten maken.

Tobback

Werk verdient in economisch moeilijkere tijden veel aandacht. Ik denk dat het meer dan nodig is dat de geheroriënteerde expansiesteun op een efficiënte manier wordt gebruikt. Als ik het heb over heroriënteren, dan heb ik het over een zich voornamelijk toespitsen op duurzame en goede tewerkstelling en werkgelegenheid. De investering van de Vlaamse regering in het opvangen van het Sabena-debacle kan worden toegejuicht. Vanuit de Vlaamse bevoegdheden is er veel geld gegaan naar het opvangen en begeleiden van de mensen die bij Sabena hun werk zijn verloren. Men heeft in nog meer geld voorzien om ook in de toekomst in Vlaams-Brabant in duurzame tewerkstelling te investeren. Dat beleid moet de volgende jaren worden voortgezet. Men moet nuttig en efficiënt geld investeren in het creëren van voorwaarden voor goede tewerkstelling. Deze Vlaamse regering heeft er de middelen voor. Ze moet die gebruiken.

Mijnheer Van Rompuy, ik weet dat u geen fan bent van het kijk- en luistergeld. U bent daar echter niet duidelijk en niet eerlijk in. U tracht eigenlijk te zeggen dat u tegen lastenverlaging bent. U durft dat niet toegeven. U bent inconsequent. Het was immers een partijgenoot van u die het systeem van de afcentiemen heeft gelanceerd. U zegt hier jaar na jaar dat u tegen belastingverlaging bent omdat er andere noden zijn, maar in de vorige regering was uw partij wel de eerste om te pleiten voor afcentiemen. Indien uw partij deel had uitgemaakt van deze regering, dan had ze ook een belastingvermindering voorgesteld. Ze zou wel minder sociaal verantwoord geweest zijn.

Binnen de bevoegdheden van de Vlaamse regering is er geen socialere manier om lasten te verlagen dan het afschaffen van het kijk- en luistergeld. Ik juich dit dan ook toe. Die afschaffing komt meer dan proportioneel de laagste inkomensgroep ten goede. Mijnheer Van Rompuy, dit beleid is veel socialer dan het verlenen van het door u voorgestane beleid van afcentiemen. U had het daarbij niet over 8 of 9 of 10 miljard frank. U wenste een belastingverlaging van 20 miljard frank. Ik pleit voor een verlaging van 20 miljard frank via de afschaffing van het kijk- en luistergeld. Dat is een veel socialere manier van fiscaal beleid. Ik heb u dit nog niet horen tegenspreken.

Geachte collega's, deze regering voert een verstandig beleid. Ze heeft in februari een belangrijke taak om ervoor te zorgen dat de begroting wordt aangepast aan de economische evoluties die vandaag al zichtbaar zijn. Ze heeft daartoe de ruimte,

de marge, de reserve en de bereidwilligheid. Ik sta erop dat de aanpassingen worden doorgevoerd. Ik ben ervan overtuigd dat de regering daarbij oog zal hebben voor verdere investeringen, die ten goede komen aan de tewerkstelling in Vlaanderen, voor het verder op een sociaal verantwoorde manier voeren van een fiscaal beleid en voor het verder invullen van de noden die in Vlaanderen nog steeds bestaan op het vlak van de huisvesting en het onderwijs. Ik vertrouw erop dat ze dat zal doen, en we zullen deze begroting dan ook goedkeuren. (*Applaus bij de meerderheid*)

De voorzitter : De heer Sannen heeft het woord.

De heer Ludo Sannen (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, geachte leden van de regering, collega's, 'schriftvervalsing', 'budgettair negationisme', het kon niet op. De heer Van Rompuy heeft gezocht naar de zwaarste woorden om deze begroting onderuit te halen.

Mijnheer Van Rompuy, deze begroting is inderdaad tot stand gekomen toen de conjuncturele omstandigheden anders waren. Toch treed ik mijn collega's bij. Bij deze begroting werd rekening gehouden met de meest voorzichtige uitgangspunten. Los van de gebeurtenissen van 11 september kon men al een afremming van de economie waarnemen. Bij het opstellen van de begroting werd rekening gehouden een groei met 2 percent en een inflatie van 1,8 percent. Iedereen was het erover eens dat met deze parameters de nodige voorzichtigheid aan de dag werd gelegd. Ook het door u zo dikwijls geloofde Rekenhof stelde dat men in deze omstandigheden kon spreken van een voorzichtige begroting.

In deze begroting wordt vastgehouden aan het ritme van de schuldafbouw. Rekening houdend met de nieuwe parameters is het noodzakelijk dat er in februari een budgetcontrole volgt. Minister Van Mechelen heeft dit ook aangekondigd. Hij heeft nu al gesteld dat de huidige begroting een tekort van 10 miljard frank vertoont.

Deze controle moet de afgesproken evenwichten en het budgettair kader respecteren. Niet enkel de uitgaven, maar ook de middelen moeten worden bijgestuurd. Het derde bijblad van de uitgavenbegroting van 2001, dat volgende donderdag waarschijnlijk zal worden goedgekeurd, speelt daar reeds op in. Het biedt de mogelijkheden om de middelen van de begroting van 2002 aan te vullen. Ik voel me dan ook gesterkt in mijn vraag voor een bijsturing van middelen en uitgaven. De mogelijkheid om de middelen te verhogen wordt inge-

Sannen

bouwd. Dit is een antwoord op een bekommernis die ik reeds meermaals heb geuit.

Deze begroting heeft meer aandacht gekregen op basis van de manier waarop de regering omgaat met de middelen dan met de keuzes die worden gemaakt bij de uitgavenbegroting. Ik denk daarbij aan de lastenverlaging. Toch wil ik eerst even stilstaan bij de uitgavenbegroting.

Wat Welzijn betreft, werd duidelijk gekozen voor meer kinderopvang, extra aandacht voor jongeren in een probleemsituatie, en het wegwerken van de wachtlijsten voor mensen met een handicap. De middelen voor Leefmilieu zijn gestegen, en ze zullen efficiënter worden gebruikt. Er is voorzien in bijkomende middelen voor bodemsanering en vervuilde onderwaterbodems.

De begroting voor Onderwijs is de voorbije jaren met 15 percent toegenomen. Er is werk gemaakt van een nieuw gelijkkansenbeleid. Levenslang leren krijgt meer geld, en wat belangrijker is, de regering zal ervoor zorgen dat de middelen efficiënter zullen worden uitgegeven. De VDAB, het VIZO en de Centra voor Volwassenenonderwijs zullen hun werking op elkaar moeten afstemmen, zodat er een coherent beleid wordt gevoerd. Levenslang leren zal er werkelijk komen.

Een vraagteken blijft natuurlijk het resultaat van de studie over de objectiveerbare verschillen. Voor ons moet vooral gelijke onderwijskwaliteit worden geboden aan alle leerlingen, ongeacht school of net.

Door de aanpassing van het Gemeentefonds en het Fonds voor Stedelijk Beleid is de rol van de lokale besturen belangrijker geworden.

Daarnaast blijven er nog een aantal zaken die meer aandacht behoeven. Er is een begin gemaakt met de zorgverzekering. Het is evenwel duidelijk dat er een inkomensgerelateerde bijdrage moet komen om deze zorgverzekering te verbreden, anders is er geen sprake van solidariteit.

Wat huisvesting betreft, hebben we het doel 15.000 sociale woningen te bouwen. Dat resultaat lijkt evenwel steeds minder haalbaar te worden. Er is op dit vlak te weinig gerealiseerd. Terecht stelt het Rekenhof dat er een nieuwe, resultaatgerichte beheersovereenkomst moet komen met de Vlaamse Huisvestingsmaatschappij.

De Vlaamse regering heeft verwachtingen inzake het inburgeringsbeleid geformuleerd voor nieuwkomers. Inburgering is echter niet hetzelfde als integratie. De zorg voor de samenleving van allochtonen en autochtonen zal steeds een opgave blijven. Door onze krachten te bundelen moeten we voor elkaar krijgen dat de frustraties in bepaalde buurten worden aangepakt. De participatie van de bewoners van deze buurten moet worden versterkt.

Een ander doel was het uitbouwen van een geïntegreerd duurzaamheidsbeleid. Dat vergt onvermijdelijk nieuwe initiatieven inzake expansiesteun. Tijdens vorige begrotingsbesprekingen werden die al tweemaal beloofd.

Er is een aanzet gegeven voor een rationeel energiebeleid. Er waren een aantal initiatieven op het vlak van duurzame energieontwikkeling, maar een volwaardig REG-beleid is er nog niet.

Wat mobiliteit en verkeersbeleid betreft, volstaat het niet het openbaar vervoer uit te bouwen. De bevolking moet er ook toe worden aangezet de auto te laten staan en meer gebruik te maken van het openbaar vervoer. Op dit moment reizen er meer mensen met De Lijn, zonder dat dat heeft geleid tot een afname van het aantal auto's op de weg. Ook de duidelijke engagementen in het kader van de verkeersveiligheid moeten door deze regering naar voren worden geschoven. Het aantal verkeersslachtoffers mag niet zo hoog blijven. Het aantal moet niet alleen worden omgekeerd, maar tijdens deze legislatuur nog minimaal met een derde worden teruggedraaid.

Over tewerkstelling werden boeiende dingen gezegd, maar in een totaal andere context. Onze fractie vraagt aan deze regering een nieuw, concreet plan om in het kader van de gewijzigde economische conjunctuur een daadwerkelijk accuraat tewerkstellingsbeleid op gang te trekken. Niet alleen wij, ook de sociale partners hebben dit recent nog gevraagd. Er moet een krachtiger beleid rond permanente vorming worden uitgezet. De aanzet hier toe werd reeds met de vormingscheques gegeven. De verdere uitbouw van de sociale economie moet worden versterkt. Hier wordt wat getreuzeld. Voor de expansiesteun moeten de juiste keuzes worden gemaakt.

Maar niet het formuleren van verlanglijstjes, maar het integreren van het beleid, waarin de nodige keuzes en lijnen duidelijk worden, is belangrijk.

De middelenbegroting is vandaag van uitzonderlijk belang gebleken omdat wij nu dankzij Lamber-

Sannen

mont een eigen fiscaal beleid kunnen uittekenen. Er is niet alleen de afschaffing van een asociaal en achterhaald kijk- en luistergeld gerealiseerd, maar ook een vermindering van de registratierechten, gekoppeld aan de mogelijkheid van een meeneemrecht. Dit zal ervoor zorgen dat zowel bij de mobiliteit als de huisvesting nieuwe tendensen tot stand worden gebracht. De verkeerde mensen zullen niet langer op de verkeerde plaatsen in de verkeerde huizen wonen. Het is belangrijk om het belastingsstelsel kritisch onder de loep te nemen.

De administratie heeft een goede start genomen met haar rapport over de Vlaamse fiscaliteit. Zo zullen we op langere termijn naar een nieuwe, eenvormige verkeersbelasting moeten streven. Op korte termijn moeten we ervoor zorgen dat minder vervuilen ook minder betalen inhoudt. De minister-president heeft zelf op basis van de nota van de administratie een interessante nota van 7 juni 2001 over de hervorming van de Vlaamse fiscaliteit opgemaakt. Hij stelt uitdrukkelijk dat er rekening moet gehouden worden met het principe dat eerder autobezit dan autobezit belast wordt.

Op korte termijn moet van de hervorming van de belasting op de inverkeersstelling werk worden gemaakt. Het samenwerkingsakkoord hiervoor zal deze maand nog klaar zijn en de hervorming van de B.I.V. kan dan in Vlaanderen worden gerealiseerd. Dit moet op basis van eerder gemaakte afspraken worden opgevolgd met het moduleren van de verkeersbelasting. Verder dienen onterechte en achterhaalde ongelijkheden in de successierechten te worden aangepakt. Deze begroting zet een eerste stap in de richting van een rechtvaardige behandeling van stiefkinderen. Volgende stappen moeten tot een oplossing leiden voor de zorgkinderen. Het engagement is in de commissie voor Financiën aangegaan. De samenstelling van onze gezinnen is dermate veranderd dat achterhaalde of onterechte ongelijkheden moeten worden weggevoerd en nieuwe maatregelen uitgewerkt.

Belastingen zijn een instrument om een bepaald beleid te voeren. Voor een meer geïntegreerd beleid moeten belastingen als beleidsondersteunend instrument worden gebruikt. Een opbod in lastenverlaging lijkt me nefast. Een overheid kan de samenleving toch niet in de aanbieding zetten.

Voor onze fractie moet een fiscaal beleid dus gebeuren binnen een strikt budgettair kader. Het afschaffen en hervormen van belastingen hoeft niet recht evenredig te zijn met de omvang van de las-

tenverlaging. Kijken we naar het recente voorbeeld van Brussel, waar men wel een belasting afschaft, maar er niet recht evenredig sprake is van een lastenverlaging. In deze begroting is daar echter wel sprake van. Onze fractie stelt dan ook dat de lastenverlaging haar grenzen kent. Het verhaal dat dit het vertrouwen van de burger in onze economie zal versterken is in zekere zin relatief. De internationale context van economische onzekerheid is zoveel meer bepalend terzake. We pleiten daarom voor budgettaire voorzichtigheid. Het ingaan op andere maatschappelijke uitdagingen is en wordt nu, in deze situatie, misschien nog belangrijker dan vroeger.

Vandaar ook dat ik het wat moeilijk heb met de uitlatingen van de minister-president in De Standaard van 1 december. Hij stelde toen de vakbondsleider van de belastingbetalers te zijn. Het is de werkgever die stelt dat hij de vakbondsafgevaardigde van de werknemers is. Dan zijn er de uitlatingen van minister Stevaert in La Libre Belgique van 3 december : 'Je préfère que le gouvernement souffre et que les gens souffrent moins.' Dat doet me enigszins denken aan 'Niet u, maar de staat leeft boven zijn stand'. Het doet me denken aan een redenering geformuleerd door antibelastingpartijen. Net of belastingen innen fout is, en een goed beleid er een is waarbij zo min mogelijk belastingen worden geïnd.

Natuurlijk mag de belastingdruk niet te hoog zijn, en moet een overheid zo efficiënt mogelijk omspringen met haar middelen. Maar de kwantiteit mag het niet halen op de kwaliteit. Het consumeren mag het niet halen op het investeren. De overheid mag de burgers niet alleen aanspreken op hun hoedanigheid van consument. Dan dreigt immers de waarde van de eigen welvaart de waarde van het publieke goed te verdringen. Burgers moeten op meer worden aangesproken dan alleen op de inhoud van hun portemonnee. Hedendaagse solidariteit en actieve betrokkenheid zijn waarden waaraan de overheid succesvol kan appelleren. De overheid moet een overheid zijn die uitdagingen formuleert, een overheid die een nieuw evenwicht uittekent in de verhouding tussen economie en milieu, tussen welvaart en welzijn, tussen consumeren en investeren.

De voorzitter : De heer Van Rompuy heeft het woord.

De heer Eric Van Rompuy : Mijnheer Sannen, u verwoordt eigenlijk op uw manier wat ik heb gezegd. Voelt u zich nog thuis in die Vlaamse regering ? Zoals ik daarnet zei, is paars-groen erop

Van Rompuy

gebaseerd dat wanneer het goed gaat economisch en sociaal iedereen kan doen wat hij wil. Maar als het moeilijker wordt, valt iedereen terug op zijn 'core business'. De minister-president is daar nu op teruggevallen. Hij is de vakbondsman van de belastingbetaler. U geeft daar een moordende kritiek op, maar welke conclusies trekt u daaruit? Want u doet verder mee aan dit verhaal. De prioriteit van de begroting is de consumptie, is de afschaffing van het kijk- en luistergeld. Over dat laatste merkte u op dat wie een put graaft die zelf moet dempen. U hebt het niet gehaald wat welzijn betreft. U had 30 miljard frank gevraagd. U had 30 miljard frank voor leefmilieu gevraagd. U geeft een moordende kritiek, maar u bent de gegijzelde van een coalitie met de liberalen, waarmee u nog zes of zeven jaar wilt besturen. U kunt dit nog wel een paar maanden volhouden, maar geen vijf jaar. Wanneer het moeilijk gaat, moet men kiezen. De keuze die deze regering maakt, is niet de uwe. De rest is open debatcultuur.

De voorzitter : Minister-president Dewael heeft het woord.

Minister-president Patrick Dewael : Ik zou een paar opmerkingen willen maken. Wie een beeld gebruikt in een interview, zoals dat van een syndicalist inzake belastingvermindering, die heeft een probleem, daar dit beeld op zich nooit lang meegaat. Als anderen regelmatig aan dat beeld appelleren, gaat dat beeld leven. Daarom ben ik de heer Van Rompuy bijzonder erkentelijk dat hij dat beeld al een paar keer heeft herhaald.

Mijnheer Sannen, wat heb ik met dat beeld willen oproepen? Ik ben het met u eens dat mensen op meer moeten worden aangesproken dan alleen maar op hun portemonnee. De mensen in België en in Vlaanderen zijn in het verleden echter bijzonder zwaar aangesproken op hun portemonnee.

Er was natuurlijk wel een onderliggende filosofie. Er waren de criteria van Maastricht en er was de enorme schuld die in het federale België was opgebouwd. Dat alles zorgde ervoor dat er in de politiek een volledige generatie evolueerde die eigenlijk alleen maar het woord 'saneren' in de mond heeft kunnen nemen. Er moest iets worden gedaan aan dat enorme begrotingsdeficit.

Daarvoor heeft men in het verleden wat aan de uitgaven gedaan, maar heeft men ook bij herhaling de burgers aangesproken. De burgers hebben eigenlijk de verdienste dat ze de criteria van Maastricht

hebben gerealiseerd. De politiek heeft daar op een bepaald moment een duw aan moeten geven, maar eigenlijk zijn het inspanningen die de burgers en de bedrijven samen hebben opgebracht.

Voor een samenleving is het enorm belangrijk dat er op een bepaald moment een keerpunt ontstaat. Men moet de burgers duidelijk kunnen maken dat het loont om inspanningen te leveren. Er zijn uiteraard grenzen aan wat een overheid kan en mag afnemen van een beschikbaar inkomen.

Mijnheer Van Rompuy, op een ogenblik dat het effectief beter gaat en er wat budgettaire ruimte kan worden gecreëerd, is het de plicht van de overheid om aan dat signaal ook een gevolg te geven.

De heer Eric Van Rompuy : Mijnheer de minister-president, u moet zich niet tot mij richten, maar tot de heer Sannen.

Minister-president Patrick Dewael : Mijnheer Van Rompuy, ik ben de regeringsleider van een coalitie-regering. De heer Sannen zal het op een aantal punten oneens zijn met de mensen van de VLD. Op andere punten zal hij het oneens zijn met de mensen van de sp.a. Dat is ook geen probleem. U gaat ervan uit dat we met vier fracties identiek hetzelfde zouden moeten zeggen. Dat zou bijzonder slecht zijn voor de democratie. In uw eigen partij hebt u in dat opzicht trouwens meer dan voldoende inspiratie. *(Opmerking van de heer Eric Van Rompuy)*

Het is belangrijk dat we een synthese kunnen maken en dat we keuzes kunnen blijven maken. Wij kiezen effectief voor het invullen van een aantal nieuwe noden in de samenleving. Alleen vind ik wel dat we met het volgende rekening moeten houden. Op dit moment is de economische motor een beetje aan het haperen.

De heer Eric Van Rompuy : Een beetje?

Minister-president Patrick Dewael : Inderdaad, een beetje. Het is uw taak om aan paniekdoenerij te doen. Het is onze taak om een probleem te erkennen en dat dan op te lossen. U zult me echter niet horen zeggen dat er een fundamenteel probleem is met de Vlaamse economie. Dat is er immers niet. U zou willen dat het zo zou zijn.

De heer Eric Van Rompuy : Neen.

Minister-president Patrick Dewael : U denkt dat u daar geloofwaardigheid uit puurt voor het voeren

Dewael

van uw oppositie. Dat is echter niet zo. (*Opmerkingen van de heer Eric Van Rompuy*)

Mijnheer Van Rompuy, is het de bedoeling om altijd zo te debatteren ?

De heer Eric Van Rompuy : U valt altijd partijen aan. Daar zou u boven moeten staan. U gedraagt zich als een fractieleider in plaats van als een minister-president.

Minister-president Patrick Dewael : Neen, ik doe aan politiek zoals ook u aan politiek probeert te doen.

De heer Eric Van Rompuy : U probeert politieke debatten altijd te herleiden tot personen en partijen. Daarom bent u niet de minister-president van alle Vlamingen, maar enkel de minister-president van één partij.

Minister-president Patrick Dewael : Mijnheer Van Rompuy, ik ben de minister-president van de Vlaamse regering. Voor het overige : alles wat overdreven is, is zonder betekenis. Denk daar eens even over na.

Zo kom ik opnieuw bij het signaal dat ik de heer Sannen heb willen geven. Als de economische motor een beetje begint te sputteren, vind ik het altijd iets te gemakkelijk om dan onmiddellijk te stellen dat de belastingverlaging moet worden herbekeken. Als men die belastingverlaging zou herbekijken, zou herzien en eventueel zelfs ongedaan zou maken, dan zou men op die manier immers een bijzonder slecht signaal geven inzake de economie.

Ik heb het beeld zelfs vollediger gemaakt. Als de economie wat onder druk komt te staan, gaan we toch ook niet de collectieve arbeidsovereenkomsten herbekijken ? Dat zijn ook engagementen. De twee kunnen perfect met elkaar worden gecombineerd. We moeten keuzes blijven maken.

Het is vooral belangrijk dat we inzake die belastingverlaging aangeven dat we dat als signaal aan de bevolking hebben willen geven, en ook aan de ondernemingen. We mogen immers niet vergeten dat registratierechten ook een belangrijke impact hebben voor bedrijven en ondernemingen. Dat is een belangrijk signaal voor het vertrouwen dat er moet zijn in een economie en in een overheid. Uiteindelijk hebben de mensen jarenlang enkel over hogere lasten horen praten. Ik denk hierbij aan de

criteria van de Maastrichtnorm, een opdracht die we effectief moesten uitvoeren. Het lijkt me zinloos om alles zes maanden na het bereiken van een keerpunt al weer in vraag te stellen. Dit is wat ik heb bedoeld met het beeld van de syndicalist van de belastingbetaler. Deze beelddespraak is, zoals steeds, een beetje overdreven, maar ze werkt blijkbaar wel.

De voorzitter : De heer Sannen heeft het woord.

De heer Ludo Sannen : Ik zou nog even willen ingaan op wat de minister-president en de heer Van Rompuy hebben gezegd. Ik heb daarnet al verklaard dat mijn fractie geen problemen heeft met het afschaffen van het kijk- en luistergeld en om duidelijke ecologische en duurzame redenen achter de vermindering van de registratierechten staat.

Ik wil hier wel aan toevoegen dat deze afspraken binnen een budgettair kader en een welbepaald evenwicht zijn gemaakt. Ik heb het opbod aan aankomende lastenverlagingen in de bevoegde commissie steeds verder horen gaan. In dit verband wil ik een wederwoord geven. Ik vind dat de evenwichten moeten worden gerespecteerd.

De aangekondigde budgetcontrole zal niet over het terugschroeven van die belastingsmaatregelen gaan. Maar als blijkt dat we de zaak in orde moeten houden, mogen we niet enkel naar de uitgaven, maar moeten wij naar de middelen kijken.

Bij het begin van mijn toespraak heb ik duidelijk gesteld dat de Vlaamse regering hier al gedeeltelijk op heeft geanticipeerd door het inschrijven van een provisioneel krediet via het derde bijblad. Dit betekent dat er inzake de middelen al in een mogelijke bijsturing is voorzien.

Een tweede signaal dat ik wil geven, is dat het innen van belastingen niet vies is. Als belastingen worden aangewend om meer solidariteit te creëren en om een samenleving duurzamer uit te bouwen, zijn ze nodig en wenselijk. Dit geldt vooral voor de zwakkeren in de samenleving. Maar slecht bestede belastingsopbrengsten zijn een zeer slechte zaak. Het innen van teveel belastingen ondermijnt steeds de bereidheid tot solidariteit in een samenleving. Dit kan uiteraard nooit de bedoeling zijn. In dit verband pleit ik voor een evenwicht.

Mijnheer de minister-president, naar aanleiding van de regeringsverklaring heb ik op 14 juli 1999 het volgende verklaard : 'Mijn fractie schrijft zich in in dit regeerakkoord en vertrouwt erop dat uw ploeg van ministers dit zal uitvoeren. Onze fractie

Sannen

zal waakzaam, kritisch maar constructief haar bijdrage leveren om dit nieuwe project van Vlaanderen te realiseren.'

Mijn fractie zal ook nu deze begroting op een waakzame, kritische en constructieve wijze benaderen. Voor ons blijft de belangrijkste vraag of deze begroting kan worden gelezen als een concrete oefening in duurzame ontwikkeling. Onze vraag is of deze begroting een beleid weerspiegelt waarbij het uitgangspunt een samengaan van ecologie, economie en sociale rechtvaardigheid is. We zullen de begroting en de aangekondigde begrotingscontrole vanuit deze ingesteldheid beoordelen.

De hoogconjunctuur heeft het regeren tijdens de voorbije jaren iets makkelijker gemaakt. Maar mijn fractie is er evenwel van overtuigd dat de Vlaamse regering haar verantwoordelijkheid ook nu op een duidelijke en vastbesloten wijze zal opnemen. (*Applaus bij de meerderheid*)

De voorzitter : De heer Van Vaerenbergh heeft het woord.

De heer Etienne Van Vaerenbergh (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, na het aanhoren van de vijf vorige sprekers heb ik de indruk dat we een zeer interessant jaar tegemoet gaan. We zullen niet enkel over de begroting en over de begrotingswijzigingen nog heel wat interessante debatten voeren, maar ook over diepgravende onderwerpen inzake de werking van het Vlaams Parlement en het leven in Vlaanderen.

Deze vaststelling kan me er evenwel niet van weerhouden om even op de voorliggende begroting in te gaan en om een opdracht te vervullen die mijn fractie me heeft gegeven. Die opdracht is trouwens ook enigszins verwoord door anderen, die hebben gesteld dat we vandaag duidelijk met een aantal onbekende factoren zitten, die aanleiding zullen geven tot een zeer vroege begrotingscontrole. Er is me gevraagd de aandacht van de regering te vestigen op de toekomst, en de bezorgdheid van onze fractie uit te drukken over de gezondheid van deze begroting.

Geen begrotingsspecialist zijnde, merk ik bij lezing van deze begroting vooreerst op dat er eigenlijk een onderscheid zou moeten worden gemaakt tussen wat in de begroting staat voor ongewijzigd beleid, wat voor besparingen op het voorheen gevoerde beleid, en wat voor nieuw beleid. In het verleden was dat altijd al de bedoeling. Die gegevens

zouden een houvast geven en een duidelijker inzicht verschaffen. In de toekomst kan dat misschien gebeuren.

De minister-president en zijn regering hebben in het verleden altijd gesteld dat een constante groei van 2 percent in reële termen jaarlijks haalbaar moest zijn. In deze begroting wordt dat dan ook waar gemaakt. Er is echter een en ander gebeurd, en we moeten naar de toekomst kijken. De vraag rijst of de beleidsruimte in reële termen inderdaad met 2 percent zal toenemen. Daarom is er sprake van een zo vroeg mogelijke begrotingscontrole. Daarbij moet ook worden vooruitgeblikt naar 2003. De beste aanpak moet immers worden gezocht met de toekomst in gedachten.

Op dit ogenblik is het voor iedereen duidelijk dat een groei van 2 percent van de reële uitgaven niet houdbaar is. Er zal waarschijnlijk meer worden uitgegeven, omdat er minder inkomsten zullen zijn. Daarenboven is naar verluidt een aantal uitgaven voor 2002 nog niet in de begroting van 2002 opgenomen. Die uitgaven zullen dus bij de begrotingscontrole alsnog moeten worden opgenomen. Voorbeelden zijn de onvolledige afschaffing van de terbeschikkingstelling in het onderwijs, de stijging van de dotaties van de universiteiten, de collectieve arbeidsovereenkomsten voor het overheidspersoneel, de bijkredieten van de vorige jaren en de uitvoering van het havendecreet. De begrotingscontrole zal dus het uur van de waarheid zijn.

Het valt op dat er in deze begroting een aantal eenmalige ontvangsten is opgenomen. Zo wordt bijvoorbeeld nog een deel van het afgeschafte kink- en luistergeld verrekend in de begroting van 2002. Er zijn ook de geplande verkoop van een aantal onroerende goederen en de verrekeningen van het begrotingsjaar 2001. Mijn fractie is van oordeel dat bij een correcte inschatting van de economische en begrotingstechnische parameters in de begroting van 2002, er op het einde van 2002 mogelijk problemen zullen zijn met de verrekening in de begroting van 2003.

Andere sprekers hebben erop gewezen dat er in het verleden altijd een zeer groot begrotingsoverschot was. Het zou kunnen dat het op het einde van 2002 iets minder zal zijn. We vestigen daar de aandacht op omdat er op dat ogenblik geen sprake meer zal zijn van eenmalige inkomsten. De onroerende goederen, als ze worden verkocht, zullen dan verkocht zijn. Wat we niet meer hebben, kunnen we niet meer verkopen. Daar moet rekening mee worden gehouden, want recurrente uitgaven zullen dan nog steeds moeten worden gefinancierd.

Van Vaerenbergh

Mijnheer de minister-president, tijdens de discussie rond de Lambermontakkoorden en de bijkomende gelden en bevoegdheden, heb ik gesteld dat onze fractie achter de verlaging van de registratierechten staat. De verlaging van de registratierechten van 12,5 tot 10 en van 6 tot 5 percent, de vrijstelling van 12.500 euro bij de aanschaf van een eerste woning en de meeneembaarheid van de registratierechten worden voor 2002 op 50 miljoen euro geschat. Bij die schatting wordt uiteraard rekening gehouden met het feit dat heel wat mensen de aankoop van hun woning uitgesteld zullen hebben tot volgend jaar. Dit betekent echter dat dit meerverdieneffect of die meevaller zich het jaar nadien niet zal herhalen.

Ondanks het ontbreken van duidelijke gegevens stelt onze fractie vast dat er in deze begroting grote inspanningen worden geleverd voor vervoer en mobiliteit, alsook voor welzijn en gezondheid. Ook voor onderwijs en binnenlandse aangelegenheden noteren we een aanzienlijke budgetverhoging, gekoppeld aan nieuwe initiatieven. De toename van het cultuurbudget is, rekening houdend met het geringe aandeel ervan in de totale begroting, zelfs opvallend te noemen. Het budget voor economie is daarentegen wat aan het slabaken. Aan economie wordt slechts 2 miljoen euro extra gependeed en bovendien wordt de inhaaloperatie voor het economisch ondersteuningsbeleid geschrapt.

Tot daar onze opmerkingen en bezorgdheden in verband met de begroting.

Sta me toe het nu even te hebben over de mogelijke consequenties ervan. Indien het volgend jaar wat moeilijker zou blijken te gaan, dan mag dit niet ten koste gaan van de departementen die economisch het minst opbrengen. Cultuur bijvoorbeeld mag daar zeker niet het slachtoffer van worden. Hetzelfde geldt voor onderwijs en wetenschapsbeleid. Dat ook mijn collega's van de andere partijen daar aandacht voor vragen, bewijst dat dit scenario niet denkbeeldig is.

Volgend jaar wordt voor de parlementaire debatvoering bijzonder boeiend – denken we maar aan de Kleurennota en aan het Pact van Vilvoorde of aan globalisering. Ik wil nu reeds zeggen dat wij nogal wat kritiek hebben op het Pact van Vilvoorde omdat te weinig aandacht wordt geschonken aan de verkeersveiligheid. Een halvering van de achterstand ten opzichte van de Europese koplopers is ons inziens maar weinig ambitieus.

Volgend jaar zullen we ook een debat hebben over de inburgering. Nu wordt reeds gepraat over de nationaliteitsverwerving, maar het is de bevoegdheid van ons parlement over de inburgering te debatteren. Daarnaast zullen we ook uitvoerig moeten praten over ontwikkelingssamenwerking en landbouw. Hoe zullen we dit alles inpassen in ons eigen beleid ?

Mijnheer de minister-president, onze fractie wil het komende jaar veel aandacht schenken aan Brussel en de Vlaamse Rand. We verwachten dat de bevoegde minister een nieuwe beleidsnota maakt voor de Vlaamse Rand, zodat we die kunnen bespreken. Doordat het kijk- en luistergeld in Brussel wordt afgeschaft, zal het Vlaams-Brussels Fonds, waarover in de commissie en in Brussel zelf veel gepraat is, wegvallen. Hoe moeten we die situatie opvolgen ? De situatie in Brussel en de Vlaamse Rand moet onze aandacht vasthouden, omdat men in Brussel niet begrijpt dat een aantal afgesloten akkoorden moeten worden gerespecteerd. Ik verwijs naar de hetze over de benoeming van de Vlaamse schepenen. Dat is een verworvenheid van het Lambermontakkoord. Men wil ook een aantal eentalig Franstalige rechters benoemen, maar dat is niet in het belang van de Vlamingen in Brussel en Halle-Vilvoorde.

In deze begrotingsbespreking heeft nog niemand het gehad over de internationale situatie. De toestand in Afghanistan, Israël en Palestina grijpt mij zeer sterk aan. Uit de beelden die we daarover te zien krijgen, blijkt dat tieners tegen elkaar vechten. De enen met stenen, de anderen zwaar bewapend. In *Le Monde* van enige dagen geleden verklaart de Israëlische minister van Binnenlandse Veiligheid : 'De strijd tussen Israël en Palestina is er een op leven en dood. Zolang de Palestijnen hoop blijven koesteren, zullen ze niet stoppen met hun terreurdaden. In het Midden-Oosten zal niet de beste zijn gelijk halen, wel de koppigste.'

Als men op deze manier conflicten wil oplossen, dan stemt me dat heel droevig. Terwijl tieners tegen elkaar vechten, zijn het toppolitici van 70 en 80 jaar die het geweld organiseren. Welk spel speelt men daar met jonge mensen ? Mijnheer de minister-president, ik weet dat onze bevoegdheden op dat vlak zeer klein zijn, en dat we op het internationaal forum niets te zeggen hebben, maar ik wil hier vandaag toch de aandacht op vestigen.

Zopas is ook de Top van Laken achter de rug. In de commissie Buitenlandse Betrekkingen heb ik ervoor geijverd dat Europa in het hart van elke Vlaming zou worden gegrift. De liefde moet echter

Van Vaerenbergh

van twee kanten komen. De eerste voorwaarde om wederzijdse liefde te kweken en te verwerven, is de taal spreken van degene die men lief heeft, want wie verliefd is, spreekt diens taal. Als Europa ons graag ziet, moet ze dus Nederlands met ons praten. Wij blijven met andere woorden veel belang hechten aan het taalgebruik van de EU. Iedereen moet de eigen taal kunnen spreken.

Mijnheer de minister-president, 2002 is een belangrijk jaar voor Vlaanderen, want het zal dan zeventienhonderd jaar geleden zijn dat de GuldenSporenslag plaatsvond. Wij vinden dat dit met veel luister moet worden gevierd. Met belangstelling hebben we vastgesteld dat u dit ook in uw aanvullende regeringsverklaring hebt opgenomen. We rekenen dan ook op u. In 2002 nemen we ook het nieuw Huis van de Vlaamse Vertegenwoordigers in gebruik. Dat mag evenmin uit het oog worden verloren.

De VU&ID-fractie blijft voort werken aan de uitbouw van een zelfstandiger Vlaanderen. Die taak hebben we onszelf opgelegd. We doen dit niet al-

leen als fractie, die taak is ook opgenomen in de regeringsverklaring. De discussie met onze Franstalige landgenoten is nog niet beëindigd. (*Applaus bij de meerderheid*)

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De voorzitter : Dames en heren, hiermede zijn wij aan het einde gekomen van onze werkzaamheden voor deze voormiddag.

Wij komen om 14.30 uur opnieuw bijeen om onze agenda verder af te handelen.

De vergadering is gesloten.

– *De vergadering wordt gesloten om 13.27 uur.*
